

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN

**FACULTEIT SOCIALE WETENSCHAPPEN
OPLEIDING VERGELIJKENDE EN
INTERNATIONALE POLITIEK**

**Socio-economische ontwikkeling en terrorisme in
Afghanistan**

Promotor : Prof. Dr. L. REYCHLER
Verslaggever : PROF. DR. L. DE VOS

MASTERPROEF
aangeboden tot het
verkrijgen van de
graad van Master in
de Vergelijkende en
Internationale Politiek
door
Cara DE VIDTS

academiejaar 2009-2010

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN

**FACULTEIT SOCIALE WETENSCHAPPEN
OPLEIDING VERGELIJKENDE EN
INTERNATIONALE POLITIEK**

**Socio-economische ontwikkeling en terrorisme in
Afghanistan**

Promotor : Prof. Dr. L. REYCHLER
Verslaggever : PROF. DR. L. DE VOS

MASTERPROEF
aangeboden tot het
verkrijgen van de
graad van Master in
de Vergelijkende en
Internationale Politiek
door
Cara DE VIDTS

academiejaar 2009-2010

Inhoudstabel

1.	Theoretisch kader	3
1.1	Probleemstelling	3
1.2	Onderzoeksvraag	6
1.3	Conceptueel kader	8
1.3.1	Terrorisme	8
1.3.2	Antiterrorisme	9
1.3.3	Socio-economische ontwikkeling	10
1.3.4	De link tussen terrorisme en ontwikkeling	12
2	Terrorisme, antiterrorisme en socio-economisch ontwikkelingsbeleid	12
2.1	Drijfveren van een terrorist	13
2.2	Antiterrorisme	17
2.3	Socio-economisch ontwikkelingsbeleid	20
3	Afghanistan	24
3.1	Verloop van het conflict: 2001-2009	25
3.2	Drijfveren voor terroristen	27
3.3	Antiterrorisme beleid	30
3.4	Socio-economisch ontwikkelingsbeleid	35
4	Implementatie van socio-economisch ontwikkelingsbeleid	49
4.1	UNDP/Afghanistan	49
4.1.1	Budget UNDAF	49
4.1.2	Programma's	57
4.2	USAID	65
4.2.1	Landbouw en alternatieve ontwikkeling	65
4.2.2	Cross-cutting	66
4.2.3	Democratie	67
4.2.4	Economische groei	68
4.2.5	Onderwijs	69
4.2.6	Gezondheid	70
4.2.7	Infrastructuur	70
4.2.8	Provincial Reconstruction Teams	71
5	Evaluatie	72
5.1	Evaluatie indicatoren	73
5.2	UNDP Millenniumdoelstellingen	89
5.3	USAID	92

5.4	Effect op terrorisme	94
5.5	Toekomst	97

Lijst tabellen

Tabel 1:	Militaire slachtoffers per jaar	27
Tabel 2:	ANA troepen	32
Tabel 3:	Militair budget	35
Tabel 4:	Donor contributies aan UNDP Afghanistan ontvangen van 2002 tot 2009	40
Tabel 5:	FY2002-FY2007 Obligations (in millions of US dollars)	45
Tabel 6:	FY2008-FY2009 Budget (in millions of US dollars)	47
Tabel 7:	UNDAF Resultaten Matrix	51
Tabel 8:	Budget LOFTA in miljoen US\$	58
Tabel 9:	Budget CNTF in US\$	59
Tabel 10:	Budget NABDP in US\$	63
Tabel 11:	UNDAF controle en evaluatie kader	74
Tabel 12:	Budget per programmagebied US\$ duizenden	93

Figuren

Figuur 1	Opium productie in Afghanistan, 1981-2008	95
----------	---	----

Voorwoord

Een kort woord van dank is op zijn plaats om alle mensen die me door mijn masterjaar geholpen helpen op een waardige manier te bedanken. Graag zou ik mijn promotor, Luc Reychler, willen bedanken voor zijn advies en richtlijnen bij het maken van deze masterproef. Mijn ouders wil ik bedanken voor het weekendse comfort en hun eeuwige steun. Tot slot kan ik niet anders dan alle Leuvense vrienden bedanken voor de tijdige ontspanning en hun steun in goede en slechte tijden. Zonder deze mensen was mijn laatste jaar nooit zo vlot verlopen als nu.

Inleiding

De bedoeling van deze masterproef is te achterhalen of socio-economische ontwikkeling in Afghanistan een impact heeft op de Taliban. Om dit te weten te komen is het allereerst belangrijk om een duidelijk theoretisch kader te hebben. Hierin wordt de huidige situatie in Afghanistan op vlak van socio-economische ontwikkeling besproken. Welke organisaties zijn er aanwezig, hoeveel geld besteden ze aan antiterrorisme beleid en hoeveel hiervan gaat naar de socio-economische aangelegenheden. Eveneens glasheldere definities van de belangrijkste termen zijn van essentieel belang. Deze concepten, met name terrorisme, antiterrorisme en socio-economische ontwikkeling, worden duidelijk gedefinieerd en geoperationaliseerd, zodat het verdere onderzoek mogelijk wordt.

In een tweede deel wordt nagegaan welke elementen ertoe leiden dat iemand terrorist wordt, wat zijn deze mensen hun drijfveren. Hierna zal antiterrorisme in het algemeen bestudeerd worden. Wat wordt hieronder verstaan en hoe probeert men de rekrutering van terroristen tegen te houden? Tenslotte wordt socio-economische ontwikkeling als onderdeel van antiterrorisme van dichtbij bekeken. Hoe denkt men hiermee terroristische groeperingen te neutraliseren?

Vervolgens zullen we ons toespitsen op Afghanistan. Wat we in het voorgaande deel theoretisch vonden, passen we nu toe in Afghanistan. Welke mensen zijn hier lid van de Taliban en hoe rekruteert deze zijn leden? Welke vorm van antiterrorisme beleid vinden we hier, welke organisaties en landen spelen een rol en hoeveel geld trekken deze hiervoor uit? Het antiterrorisme en socio-economische beleid wordt net zoals het conflict vanaf 2001 tot 2009 bekeken.

Ten vierde komt de implementatie van het socio-economische ontwikkelingsbeleid aan bod. Voldeden de vooropgestelde budgetten aan de eisen? Indien er een verschil is tussen de initiële budgetten en de uiteindelijk gebruikte budgetten, waar komt dit verschil dan vandaan. Hoe worden de programma's voor de verschillende onderdelen uitgevoerd en wordt de bevolking hierbij betrokken?

Tenslotte trachten we de situatie van de socio-economische ontwikkeling in Afghanistan te evalueren. Dit gebeurt aan de hand

van budgetevaluatie, het effect op de bevolking en het effect op terrorisme. Was er voldoende budget en werd deze efficiënt besteed? Hoe staat de bevolking t.o.v. het socio-economische beleid en de aanwezigheid van allerhande organisaties? Rekruteren terroristen nog steeds evenveel of is er een machtsvermindering zichtbaar? En wat moet er in de toekomst gebeuren, is het huidige traject het juiste of moet er een nieuwe weg worden ingeslaan?

1. Theoretisch kader

1.1 Probleemstelling

Er gaat veel geld naar het antiterrorisme beleid in Afghanistan, waarvan socio-economische ontwikkeling een onderdeel is. Sinds 2001 ging er al meer dan \$200 miljard naar de Amerikaanse antiterrorisme operaties¹. Vanuit Amerika is sinds 2001 al meer dan \$38 miljard uitgegeven aan hulpverlening. Meer dan de helft hiervan ging naar veiligheid en een goede 30% naar socio-economische activiteiten.² In 2009 keurde het Amerikaanse Congres een wet goed die ettelijke miljarden extra geld voor Afghanistan vroeg. Ook vanuit de VN wordt jaarlijks geld toegewezen aan VN programma's in Afghanistan. De UNDP in Afghanistan heeft zijn beleid onderverdeeld in vier delen, die elk ettelijke miljoenen dollars krijgen om hun projecten te verwezenlijken. Deze vier onderverdelingen zijn de democratische governance, de armoedereductie, de crisispreventie en herstel en milieu en energie.³

Deze programma's worden opgezet om de veiligheid in het land te kunnen herstellen en te kunnen waarborgen. Er wordt echter nog veel te vaak gerapporteerd over aanslagen van de Taliban in Afghanistan. De vraag is dus of deze programma's nut hebben? Zijn

---

¹ V. MORELLI, *NATO in Afghanistan: A Test of the Transatlantic Alliance*, Congressional Research Service, 2009, 31.

² C. TARNOFF, *Afghanistan: U.S. Foreign Assistance*, Congressional Research Service, 2009, 1.

³ UNDP, *UNDP Focus Areas in Afghanistan*, 2009. (26.11.2009, <http://www.undp.org.af/WhatWeDo/index.htm>).

deze programma's voldoende uitgewerkt om een verschil te kunnen maken. Worden ze m.a.w. op een juiste manier geïmplementeerd en gaat er wel voldoende budget naar socio-economische ontwikkeling?

Volgens Krueger and Maleckova⁴ ligt het probleem van terrorisme niet zozeer in de armoede van de bevolking, zoals in eerdere studies al te vaak werd beweerd, maar in de armoede van het land. In hetzelfde artikel bewijzen de auteurs dat meer en beter onderwijs in een land op zich niet leidt tot minder terrorisme, het is namelijk de inhoud van dat onderwijs dat vaak zorgt dat jongeren zich aansluiten bij terroristische bewegingen.⁵

De UNDP in Afghanistan heeft als primair werk de Millenium Development Goals (MDGs) te halen in het land. Naast de acht algemene MDGs werd in Afghanistan nog een negende toegevoegd, namelijk de verbetering van de veiligheid. Deze werd toegevoegd nadat de bevolking zelf had aangegeven dat dit het grootste probleem was waar ze mee te kampen hebben. In de Country Programme Action Plan van de UNDP wordt gesteld dat veiligheid een belangrijke preconditione is voor het uitvoeren van socio-economische ontwikkeling. Echter in dit plan wordt deze veiligheid ingebed in een bredere ontwikkeling van het land. De fysieke veiligheid, de reductie van armoede en overheids capaciteit zijn drie dingen die tegelijkertijd zouden moeten behandeld worden.⁶

Hoewel er een lichte vooruitgang zichtbaar is op vlak van humanitaire ontwikkeling heeft Afghanistan nog een lange weg af te leggen vooraleer deze samenleving weer op punt staat. In de Afghanistan Millenium Development Goals Report 2008 vinden we de huidige situatie op vlak van socio-economische ontwikkeling terug⁷. Kijkend naar de armoedebestrijding zien we dat er wel een significante economische groei is, maar dat deze niet bijdraagt tot

---

⁴ A. KRUEGER en J. MALECKOVA, "Education, Poverty and Terrorism: Is There a Causal Connection?" In *The Journal of Economic Perspectives*, 17, (2003), 4, pp. 119-144.

⁵ Ibid, pp. 142.

⁶ UNDP, *Country Programme Action Plan 2006-2008*, Afghanistan, UNDP, 2006, 5-8.

⁷ ANDS, *Afghanistan Millenium Development Goals Report 2008*, Afghanistan, UNDP, 2008, 7-28.

armoedereductie. Afghanistan blijft nog steeds een van de armste landen ter wereld.

Op vlak van onderwijs is er vooral vooruitgang in stedelijke gebieden, waar evenveel meisjes als jongens naar school gaan. Echter op het platteland blijft deze ongelijke toegang een groot probleem. Vooral in het Zuiden en Zuidoosten van het land is schoolgaande jeugd eerder een zeldzaamheid, dit is vooral te wijten aan de grote onveiligheid van deze gebieden.

Een volgende MDG is gendergelijkheid, zoals reeds gezegd is deze in het onderwijs vooral in de stedelijke gebieden aanwezig. Wat we hier eveneens zien, is dat meisjes die geen onderwijs hebben genoten ook veel moeilijker op de arbeidsmarkt terecht kunnen. Maar in de politiek is er vooruitgang zichtbaar met als maar meer vrouwelijke politici, alleen wilt deze aanwezigheid nog niet zeggen dat ze ook een stem hebben. Een laatste punt betreffende gelijkheid heeft te maken met geweld tegen vrouwen. De laatste jaren is dit aantal onrustwekkend gestegen en het ziet er naar uit dat dit niet zo snel zal verminderen.

Vervolgens kijken we naar de toestand van het gezondheidsbeleid, ook hier zien we dat Afghanistan niet hoog scoort. Door projecten opgezet door de overheid is er echter wel vooruitgang zichtbaar, zowel de toegang tot gezondheidszorg als de preventie en bestrijding van eventuele epidemieën is verbeterd.

Een voorlaatste punt is de trend van buitenlandse financiële hulp, momenteel zien we dat het meeste buitenlands geld niet via de regering gaat. Dit zou in de toekomst moeten veranderen zodat de overheid een efficiënter beleid kan voeren rond budget en budgetverdeling.

Ten slotte zien we dat er een gebrek is aan veiligheid in Afghanistan. Dodelijke slachtoffers van terroristische aanvallen blijven maar oplopen, net zoals de aanslagen zelf. De grote hoeveelheid opiumplantages die allemaal in handen zijn van zogeheten *warlords* draagt eveneens niet bij tot de nationale veiligheid. De legale economie en politiek is een onaantrekkelijk iets voor hen, gezien hun handel ongeveer 50% van de legale economie opbrengt en de banden met de Taliban ervoor zorgen dat hun macht groot genoeg is. Een bijkomstig veiligheidsprobleem zijn het leger en

de politie die er niet in slagen de grens met Pakistan te bewaken, deze grenszone is een van de gevaarlijkste gebieden van Afghanistan.

Bovenop de huidige situatie wat betreft ontwikkeling is ook de huidige situatie rond de rekrutering van Taliban belangrijk. Rekrutering van Taliban strijders gebeurt traditioneel via *madrasas*, dit zijn de fanatieke islam scholen die zich vooral op de grens met Pakistan bevinden. Echter in de laatste jaren ziet men een shift naar andere manieren van rekrutering. Eveneens fundamentele moskeeën en vriendennetwerken overtuigen tot het aansluiten bij de Taliban.⁸ De Taliban is bovendien geen eenduidige groep, het bestaat zowel uit landbouwers die een beter loon willen als uit fundamentele islamitische jongeren opgeleid in de *madrasas*. Belangrijkste tactieken van de Taliban zijn zelfmoordaanslagen, ontvoering van internationaal personeel en het gebruiken van burgers als menselijk schild tegen NAVO aanslagen.⁹ De Taliban heeft een groot ledenaantal dat zowel uit naburige landen als uit de lokale bevolking komt. Gezien de grote werkloosheid in Afghanistan is het vrij gemakkelijk om nieuwe leden aan te werven¹⁰, wat meteen ook de hele problematiek van de link met ontwikkeling duidelijk maakt.

1.2 Onderzoeksvraag

Het specifieke probleem dat aldus in de masterproef zal worden onderzocht is hoe en in welke mate de socio-economische ontwikkeling het terrorisme kan neutraliseren? Dit is meteen ook de onderzoeksvraag. Zolang de Afghaanse overheid niet de volle steun geniet van de bevolking en deze bevolking eveneens de aanwezigheid van internationale organisaties niet aanvaard in de heropbouw van hun land, is het zeer moeilijk om een goed en efficiënt socio-economisch ontwikkelingsbeleid op touw te zetten.

---

⁸ C. HODES en M. SEDRA, "The Search for Security in Post-Taliban Afghanistan" in *Adelphi Paper*, 391, (2007), pp. 18.

⁹ *Ibid.*, pp. 28.

¹⁰ A. ROBERTS, "Doctrine and Reality in Afghanistan" in *Survival: The Struggle for Afghanistan*, 51, (2009), 1, pp. 44.

De Afghaanse bevolking is nog al te vaak pro-Taliban gericht¹¹, dit is vooral te wijten aan de volgende dingen. Allereerst is er de illegale drugseconomie in handen van de Taliban, waardoor vele Afghanen het geld verdienen nodig om henzelf en hun gezin te onderhouden. Hiermee verbonden is de manier waarop de Taliban rekruteert, dit gebeurt namelijk als maar meer via sociale netwerken. Echter eveneens via het onderwijs in de *madrakas* worden jongeren opgeleid om Taliban strijder te worden. Een volgende reden waarom de bevolking zich niet volledig afzet tegen de Taliban is omwille van hun antiwesterse houding. De aanwezigheid van het Amerikaanse leger en de vele buitenlandse hulporganisaties wordt niet door alle Afghanen even hard geapprecieerd. Ten laatste vormt de corruptie binnen de eigen regering niet direct een reden om deze te steunen, vele Afghanen zouden de regering Karzai graag zien verdwijnen.

De huidige situatie in Afghanistan is algemeen gezien desastreus. Het gebrek aan voldoende legitimiteit voor de overheid, de economische catastrofe, de grote armoede en het verleden van het land zijn allemaal componenten die bijdragen tot de moeilijkheidsgraad van de socio-economische ontwikkeling en de vorming van een vreedevolle democratische staat.

De algemene onderzoeksvraag zoals hierboven vermeldt, kan worden onderverdeeld in een paar concretere vragen. De eerste vraag die we kunnen stellen is of het budget voor het socio-economische ontwikkelingsbeleid groot genoeg is en op een juiste manier verdeeld is? Zonder geld heeft het immers ook geen zin om een ontwikkelingsbeleid te ontwikkelen. Een andere deelvraag is hoe de focus op deze ontwikkeling ertoe leidt dat Afghanen minder geneigd zijn zich aan te sluiten bij de Taliban, de vraag luidt dan: of en hoe deze socio-economische ontwikkeling de rekrutering van de Taliban tegengaat?

---

¹¹ A. ROBERTS, "Doctrine and Reality in Afghanistan" in *Survival: The struggle for Afghanistan*, 51, (2009), 1, pp. 32-33.

1.3 Conceptueel kader

Het conceptueel kader voor dit onderzoek bestaat uit drie concepten, die hieronder duidelijk zullen worden afgebakend en geoperationaliseerd. Deze drie begrippen zijn terrorisme, antiterrorisme en socio-economische ontwikkeling.

1.3.1 Terrorisme

In de huidige literatuur zijn er veel verschillende definities van terrorisme. Indien we kijken naar de politieke wereld vinden we ook verschillen. Zo houden de definities van de Europese Unie en die van de Verenigde Staten niet hetzelfde in. Deze definities zijn hier echter niet bruikbaar gezien hun eerder juridische aard. De VN heeft niet eens een eenduidige definitie, hoewel deze organisatie wel verschillende conventies heeft rond terroristische daden en groeperingen. Indien we naar de wetenschappelijke literatuur kijken zien we ook hier een verscheidenheid aan definities.

De definities die hier zullen gehanteerd worden zijn deze van James D. Kiras en Brenda Lutz en James Lutz. Kiras omschrijft terrorisme als “the use of violence by sub-state groups to inspire fear, by attacking civilians and/or symbolic targets, for purposes such as drawing widespread attention to a grievance, provoking a severe response, or wearing down their opponent’s moral resolve, to effect political change.”¹² Lutz en Lutz hun definitie klinkt als volgt: “Terrorism involves (1) the use of violence or threat of violence (2) by an organized group (3) to achieve political objectives. The violence (4) is directed at a target audience that extends beyond the immediate victims, who are often innocent civilians. Further, (5) while a government can either be the perpetrator of violence or the target, it is only considered an act of terrorism if the other actor is not

---

¹² J.D. KIRAS, “Terrorism and Globalization” in J. BAYLIS, S. SMITHS, en P. OWENS (Reds.), *The globalization of World Politics*, Oxford, Oxford University Press, 2008, 374.

a government. Finally, (6) terrorism is a weapon of the weak.”¹³ Als we deze beide definities nu samen zetten, wordt terrorisme gedefinieerd als het gebruik van of de dreiging met geweld, door een georganiseerde groep, om politieke objectieven te bereiken, door een aanval op personen of symbolische doelwitten, met als doel een antwoord te provoceren of het morele verzet van de tegenstander te verzwakken.

Voor dit onderzoek is het eveneens belangrijk de elementen die religieus terrorisme voorafgaan te kennen. De drie belangrijkste elementen zijn cultuur, economie en religie¹⁴. Op cultureel gebied zien we dat het beschermen van een eigen Islam cultuur tegen invloeden van het Westen een onderdeel is van de drijfveren tot terrorisme. Economisch gezien moet gewezen worden op de erbarmelijke situatie in Afghanistan en de Taliban die hierop inspeelt. Tenslotte zien we het religieuze aspect vooral in het onderwijs in de *madrasas*.

1.3.2 Antiterrorisme

Het tweede concept in het conceptueel kader is antiterrorisme. Antiterrorisme omvat verscheidene aspecten. Het militaire aspect is datgene wat het meest in het nieuws komt, echter enkel militaire antiterrorisme programma's zijn niet voldoende. Evenzeer belangrijk zijn de socio-economische ontwikkelingsprogramma's, die nodig zijn om de staat her op te bouwen en de bevolking te helpen. De *UN Action to Counter Terrorism* is een strategie om terrorisme tegen te gaan, hierin staat duidelijk het onderscheid tussen de verschillende delen van een antiterrorisme beleid vermeld. Deze strategie bespreekt het gebruik van VN middelen op gebied van conflict preventie, onderhandelingen, rechterlijke macht, vredesopbouw en

---

¹³B. LUTZ en J. LUTZ, “Terrorism” in A. COLLINS (Red.), *Contemporary Security Studies*, Oxford, Oxford University Press, 2007, 292.

¹⁴D.P. SULLIVAN, “Rise of the Taliban” in *Journal of Peace Research*, 44, (2007), 1, 93-108.

vredesbehoud.¹⁵ Een belangrijk onderdeel bij de VN in de strijd tegen terrorisme is het verwezenlijken van de *Millenium Development Goals*. Voor Afghanistan zijn er naast de algemene acht doelen nog een negende bijgekomen, namelijk de veiligheid verhogen en waarborgen.

De Verenigde Staten leggen in hun antiterrorisme beleid sterk de nadruk op het militaire aspect. *The Office of the Coordinator for Counterterrorism* omschrijft hun missie als het uitschakelen van terroristen en de onderliggende condities die terrorisme mogelijk maken. Met deze onderliggende condities bedoelen ze echter niet de socio-economische maar eerder de netwerkorganisatie en de wapenhandel.¹⁶

1.3.3 Socio-economische ontwikkeling

Socio-economische ontwikkeling is zoals reeds gezegd een onderdeel van antiterrorisme. Dit is meteen ook het onderdeel dat in deze masterproef van nabij zal bekeken worden. Om dit te doen is het eveneens nodig dit concept te operationaliseren. Als we in de literatuur gaan kijken, vinden we Sen die stelt dat ontwikkeling zal gebeuren door genoeg economische opportuniteit, politieke vrijheden, sociale macht, goede gezondheid, onderwijs en aanmoediging van initiatieven.¹⁷ Indien we vervolgens kijken naar de definities op het veld, zien we dat dit sterk aansluit op Sen zijn visie. UNDP omschrijft zijn functie als het helpen van landen om oplossingen te vinden voor het bouwen van democratische overheden, armoedereductie, crisispreventie en herstel, milieu en

---

¹⁵ UN GENERAL ASSEMBLY, *Strategy Counter Terrorism*, New York, UN, 2006.

¹⁶ OFFICE OF THE COORDINATOR FOR COUNTERTERRORISM, *Our Mission*, 18.02.2009. (26.11.2009, U.S. Departement of State, <http://www.state.gov/s/ct/about/c16570.htm>).

¹⁷ A. SEN, *Development as Freedom*, Oxford, Oxford University Press, 1999.

energie en HIV/AIDS.¹⁸ In Afghanistan heeft de UNDP het beleid onderverdeeld in drie delen, namelijk (1) het versterken van een democratische staat en overheidsinstellingen, (2) het verdiepen van de democratisering en (3) de promotie van duurzaam levensonderhoud voor de armen.¹⁹

In het Country Action Plan worden deze geoperationaliseerd²⁰. Het versterken van een democratische staat wordt zichtbaar door het versterken van de democratische instellingen, er wordt gezorgd voor genoeg technische, menselijke en financiële capaciteit, gemakkelijke toegang tot informatie, vechten tegen corruptie in de overheid, de maatschappij en de private sector en het versterken van rechterlijke instellingen. Het verdiepen van de democratisering wordt meetbaar door de verhoging van toegang tot justitie, de omgang met de rechten van de mens, het versterken van de positie van vrouwen, jongeren en mensen met een handicap en het uitbouwen van een civiele maatschappij. Tenslotte zien we het duurzaam levensonderhoud in de opkomst van een goede private sector, de omgang met natuurlijke energiebronnen en het milieu, de risicovermindering van natuurlijke rampen en de landmijnproblematiek en de *UN Joint Programme* dat lokale mensen betreft bij projecten.

Indien we naar USAID Afghanistan kijken zien we dat deze ontwikkeling ziet als helpen bij de landbouw, nieuwe infrastructuur bouwen, energie, water, economische groei, onderwijs, gezondheid, democratie, rechterlijke macht en voedselprogramma's.²¹ In deze masterproef zal vooral gewerkt worden met de invulling die UN en USAID geven aan socio-economische ontwikkeling in Afghanistan zelf.

---

¹⁸ UNDP, *About UNDP*, 2009. (26.11.2009, UNDP, <http://www.undp.org/about/>).

¹⁹ UNDP, *Country Programme Action Plan 2006-2008*, o.c., 10-16.

²⁰ Ibid.

²¹ USAID AFGHANISTAN, *About USAID/Afghanistan*, 16.11.2009. (26.11.2009, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Page.About.aspx?>).

1.3.4 De link tussen terrorisme en ontwikkeling

Als laatste deel van het conceptueel kader bespreken we de link tussen terrorisme en ontwikkeling. Ondanks het feit dat terroristen uit alle lagen van de bevolking kunnen komen, zien we dat er een grote link is tussen nationale ontwikkeling en terrorisme, meer ontwikkelde landen hebben minder last van terrorisme dan anderen. Afghanistan is een onderontwikkeld, arm land en is voor terroristische groeperingen een ideale rekruteringsplaats.²² De relatieve deprivatie hypothese van T. Gurr²³ bevestigt deze link. Deze hypothese stelt dat relatieve deprivatie een preconditione is voor geweld. Deze deprivatie wordt gedefinieerd als “actors’ perception of discrepancy between their value expectations and their environment’s apparent value capabilities.”²⁴ Een ander psychologisch model is Shaw’s *Personal Pathway Model*²⁵, waarin gesteld wordt dat de economische en politieke spanningen een reden zijn om zich aan te sluiten bij een terroristische groepering. Deze groep voelt zich op zijn beurt vaak beroofd van hun traditionele plaats in de samenleving, wat enkel nog bijdraagt tot hun gewelddaden tegenover veiligheidstroepen en staatspolitie.

2 Terrorisme, antiterrorisme en socio-economisch ontwikkelingsbeleid

Naast de definities van terrorisme is het eveneens belangrijk te weten wie deze terroristen zijn. Hier zullen allereerst de drijfveren van een terrorist besproken worden. Eens we weten wie deze mensen zijn, wordt dieper ingegaan op het antiterrorisme beleid. Om tot slot over

---

²² A.B. KRUEGER en J. MALECKOVA, o.c., pp. 137-142.

²³ T.R. GURR, *Why Men Rebel*, New jersey, Princeton University Press, 1970.

²⁴ Ibid.

²⁵ E. D. SHAW, “Political Terrorists: Dangers of Diagnosis and an Alternative to the Psychopathology Model” in *International Journal of Law and Psychiatry*, 8, (1986), 3, pp. 365.

te gaan naar het socio-economische ontwikkelingsbeleid, zowel het beleid van de VN als dat van USAID zal hier besproken worden.

2.1 Drijfveren van een terrorist

Hierboven werd reeds besproken wat terrorisme is, het is echter eveneens belangrijk te weten wie terrorist wordt en waarom. In dit deel zullen we proberen een profiel te schetsen van een religieus terrorist en dusdanig te achterhalen waarom iemand zich hieraan toewijdt.

Volgens een rapport van het Amerikaanse Congres²⁶ zijn het voornamelijk werkloze, sociaal vervreemde individuen die lid worden. Echter deze mensen zijn niet de enige leden, er zijn eveneens hoger opgeleide personen die zich aansluiten op basis van religieuze overtuigingen. Beide groepen ontstaan uit ontgoochelde jongeren die in het verleden reeds deelnamen aan protestacties. Maar het is niet omdat een jongere ontgoocheld is in het huidige regime dat hij automatisch lid zal worden van een terroristische groepering. Om dit te verklaren kijken we naar het werk van psycholoog Shaw²⁷, die met zijn *Personal Pathway Model* verklaard hoe het toetredingsproces verloopt. Volgens hem komen deze individuen uit families met sterke politieke overtuigingen, waardoor hun eigen politieke spanningen worden versterkt. Hun zelfbeeld gaat vaak gebukt onder de spanningen tussen traditie en moderniteit, waardoor de drang om te behoren tot een extreme groep wordt vergroot. Vaak worden ze geïntroduceerd tot de terroristische beweging via familieleden of vrienden, die reeds samenwerken met deze organisaties.

Shaw stelt eveneens dat dit lidmaatschap de persoonlijke noden van de individuen vervult. De terroristische beweging zorgt ervoor dat het individu een rol krijgt in de samenleving en een nieuw geloofssysteem kan hanteren. Dit geloofssysteem zal er op zijn beurt voor zorgen dat de terrorist zijn daden moreel kan ondersteunen. Het

---

²⁶ R.A. HUDSON, *The Sociology and Psychology of Terrorism: who becomes a terrorist and why?*, Washington, Library of Congress, 1999, 24.

²⁷ E.D. SHAW, o.c., pp. 365.

probleem hierbij is evenwel dat terroristen hun acties vaak niet meer gaan zien als geweld tegen hun maatschappij, maar deze enkel nog gaan plaatsen in de sfeer van religieuze oorlogsvoering tegen de ongelovigen.²⁸ Deze manier van dingen op een verdraaide manier bekijken, is een deel van de *groupthink theory*²⁹. Via groepsdruk wordt er gezorgd dat alle leden hetzelfde denken. Leden die deze groepsvisie tegenspreken, worden onmiddellijk gestraft. Daarenboven leidt deze theorie ertoe dat de vijand aanzien wordt als een kwaad. Islamitische fundamentalisten dehumaniseren hun vijand door te spreken van ‘de ongelovige’, waardoor het lijden van deze mensen niet meer wordt erkend. Terroristen zullen zichzelf ook portretteren als mensen die de bevelen van hun leiders opvolgen, waardoor ze hun verantwoordelijkheid niet op zich nemen.

Vervolgens kijken we naar de religieuze perceptie van de terrorist als onderdeel van zijn profiel. Hun geloofsovertuiging zal bepalen hoe ze zich gedragen tegenover politieke beslissingen. De contradicties die er zijn tussen de Westerse wereld waarmee ze in aanraking komen op de universiteit en hun traditionele achtergrond zijn vaak de oorzaak van een gevoel van verlorenheid. Hierdoor zijn deze jongeren geneigd zich fundamenteel toe te leggen op hun islamitisch geloof. Volgens een studie van Monroe en Kreidie³⁰ verschillen fundamenteel gelovige moslims op vele gebieden van niet-fundamenteel gelovige moslims. In het algemeen kan worden gesteld dat fundamenteel gelovigen de Islam hun leven laat bepalen, waar de niet-fundamenteel gelovigen de Islam zullen aanpassen aan hun leven. Fundamenteel gelovigen volgen de Koran letterlijk en passen de *sharia* in elk aspect van hun leven toe. Zij weigeren publiek en privaat te scheiden en gaan er prat op dat secularisme geen optie is. De creatie van een Islamitische staat over de grenzen heen is een doel. Dikwijls wordt iemand fundamenteel religieus na een periode van ambivalentie, waarin het conflict tussen de Westerse

---

²⁸ E.D. SHAW, o.c., pp. 366.

²⁹ I. L. JANIS, *Victims of groupthink: a psychological study of foreign-policy decisions and fiascoes*, Boston, Houghton-Mifflin, 1972.

³⁰ K.R. MONROE en L.H. KREIDIE, “The perspective of Islamic fundamentalism and the limits of rational choice theory” in *Political Psychology*, 18, (1997), 1, pp. 31-41.

en traditionele waarden zich voordoet. Fundamenteel gelovigen handelen dan ook vaak vanuit hun geloof in hogere bevelen en niet vanuit een egoïstische ingesteldheid.

Niet-fundamenteel gelovigen zullen de *sharia* niet in zijn geheel toepassen en kiezen eerder voor een passieve vorm van geloofsbetuiing. Bovendien zullen zij soms wel egoïstisch leven, bijvoorbeeld door hun leven niet op te offeren in naam van hun geloof. Zij geloven ook in een scheiding van publiek en privaat en zien een seculiere staat niet als een bedreiging van het islamitische geloof.

Concluderend stellen Monroe en Kreidie dat het islamitisch fundamentalisme een duidelijke identiteit aanbiedt, die deze jongeren, gevangen tussen Westerse en traditionele waarden, nodig hebben. De Westerse liberale gedachtegang heeft deze duidelijke identiteit niet, waardoor het begrijpelijk wordt dat de jongeren de andere kant kiezen.³¹

Er zijn evenveel hoogopgeleide mensen die via hun geloofsovertuiging aanhangers worden van een fundamenteel religieuze organisatie. Volgens Krueger en Malecková³² moet het loon ook in rekening worden gebracht. Indien dit loon hoger ligt dan het loon in de legale sector wordt deze groep nog aantrekkelijker. Eveneens wijzen de auteurs erop dat de groepen zelf liever hoogopgeleide personen aanwerven, gezien het voltooiën van een opleiding wijst op het hebben van doorzettingsvermogen. Zij vermoeden echter dat een kandidaat-terrorist eerder gegrepen wordt door de armoede van zijn landgenoten. Zij zien terrorisme als een politiek verschijnsel en merken op dat landen met weinig civiele vrijheden de meeste terroristen voortbrengen. De auteurs concluderen dat hoogopgeleide individuen met een sterke geloofsovertuiging er via onderwijs in slagen de bevolking te mobiliseren in hun voordeel. Deze rijken zullen privé onderwijs oprichten met een fundamenteel religieuze opleiding als doel. Het is dus, volgens Krueger en Malecková, de inhoud van het onderwijs dat

---

³¹ K.R. MONROE en L.H. KREIDIE, l.c., pp. 41.

³² A.B. KRUEGER en J. MALECKOVA, l.c., pp. 121-142.

het probleem vormt en niet het gebrek aan onderwijs of zelfs de armoede van de bevolking.

De politieke wetenschapper Pape³³ stelt dat zelfmoordterrorisme het gevolg is van de bezetting van het thuisland van de terroristen. Hij omschrijft bezetting als een buitenlandse bezetter die de mogelijkheid heeft om de lokale overheid te controleren onafhankelijk van de wensen van de lokale bevolking. Het is dus niet het aantal buitenlandse troepen die aanwezig zijn in het land, maar eerder de buitenlandse politieke controle die aanzet tot woede. Zelfmoordaanslagen gebeuren niet vanwege Islamitisch fundamentalisme, maar vanuit nationalistische doelen, nl. de bevrijding van het thuisland. Religie, stelt hij, is geen oorzaak van terrorisme, maar wordt wel vaak gebruikt als middel om de rekrutering te vergemakkelijken. Het is voor hem ook duidelijk dat deze aanslagen vaker gebeuren tegen democratieën. Deze zijn namelijk veel kwetsbaarder voor geweld en zijn ook minder gewelddadig, gezien hun bevolking een invloed heeft op het staatsbeleid, waardoor ze minder snel gewelddadig zullen reageren. Daarenboven worden democratieën gezien als een bedreiging voor de islamitische cultuur. De bezetter zal proberen zijn eigen cultuur en geloof op te dringen aan de lokale bevolking. In dit aspect zit de populaire misvatting vevat dat terrorisme een gevolg is van Islamitisch fundamentalisme. Maar het is duidelijk dat dit religieus aspect een gevolg is van de bezetting.

Het is duidelijk dat de wetenschappelijke wereld het niet eens is over de drijfveren van een terrorist. De westerse wereld spreekt erdoor over een fundamentele geloofsovertuiging gecombineerd met sterke politieke overtuigingen. Deze overtuigingen zouden de terroristen hebben meegekregen van thuis en werd door het onderwijs aangewakkerd. Echter Pape zegt dat de buitenlandse bezetting de oorzaak is van terrorisme. Terrorisme is hier een reactie op westerse democratieën die hun cultuur en geloof willen opdringen door middel van controle over de lokale overheid. In deze theorie is religie slechts een middel om te kunnen rekruteren. Waar iedereen

---

³³ R.A. PAPE, *Dying to win: The strategic logic of suicide terrorism*, New York, Random House, 2006, 38-60.

het wel over eens lijkt te zijn, is dat terroristen uit alle lagen van de bevolking kunnen komen en dus niet enkel arme, sociaal geïsoleerde individuen betreft.

2.2 Antiterrorisme

Nu we een schets hebben gemaakt van de drijfveren van een terrorist kunnen we onze aandacht vestigen op het antiterrorisme beleid. Dit beleid omvat vele aspecten, die we hier niet allemaal uitgebreid gaan toelichten. Dit onderdeel heeft enkel als doel een goede samenvatting te geven van wat onder antiterrorisme wordt verstaan, zodanig dat het socio-economische ontwikkelingsbeleid in het bredere kader kan worden geplaatst.

Het valt meteen op dat al het beleid rond terrorisme telkens teruggaat op Resolutie 1373 van de Verenigde Naties Veiligheidsraad. In deze resolutie, aangenomen op 28 september 2001, worden allereerst de terroristische aanvallen van 11 september 2001 in de Verenigde Staten veroordeeld. Vervolgens worden negen punten voorgesteld die het antiterrorisme beleid omvatten. Deze worden aangenomen onder hoofdstuk VII van het VN handvest, waaronder de Veiligheidsraad de bevoegdheid heeft militaire acties te ondernemen om de internationale vrede en veiligheid te herstellen. Indien we deze punten kort samenvatten, ziet het antiterrorisme beleid van de VN er als volgt uit. Allereerst moet de financiering van terroristen worden tegengegaan samen met het beëindigen van hun economische activiteiten. Eveneens wordt de steun aan deze groepen en hen onderdak verschaffen veroordeeld. Informatie-uitwisseling en coördinatie tussen leden van de VN is een preconditionie om de strijd tegen terrorisme efficiënt te kunnen uitvoeren. Vervolgens wordt een link gemaakt tussen terrorisme en illegale wanpraktijken zoals drugshandel, wapenhandel, het witwassen van geld en de handel van nucleaire, chemische, biologische en andere dodelijke materialen. In een vijfde punt wordt duidelijk gesteld dat terrorisme een misdaad is die ingaat tegen de VN principes. De bevoegdheid over de evaluatie wordt uitbesteed aan een comité, dat eveneens een werkprogramma

dient op te stellen. Tenslotte wordt er expliciet op gewezen dat alle stappen moeten gezet worden om de implementatie te verzekeren.³⁴

Eén van de belangrijkste documenten in de strijd tegen terrorisme is *The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy*³⁵. Deze strategie werd in 2006 opgesteld door de Algemene Vergadering en bevat 50 concrete maatregelen om terrorisme tegen te gaan. Grotendeels worden deze maatregelen in vier groepen onderverdeeld. Een eerste groep zijn de maatregelen omtrent de drijfveren van terrorisme. Het oplossen van langdurige conflicten, het promoten van dialoog en van een cultuur van gelijkheid, het wegwerken van armoede en werkloosheid bij de jeugd en het oprichten van nationale systemen om de coöperatie en hulp te waarborgen, zijn de belangrijkste van deze maatregelen. Vervolgens worden maatregelen getroffen om terrorisme te bestrijden. Hierin wordt de nadruk gelegd op de effectieve strijd tegen terroristen en de nood aan een efficiënte coördinatie tussen verschillende staten en organisaties. Ten derde betreft het de opbouw van de staatscapaciteit. Belangrijk hierbij is de continue financiering van relevante programma's. Eveneens het rapporteren over de functionaliteit van deze programma's wordt aangehaald. En alweer komt de coördinatie tussen de verschillende organisaties en programma's aan bod. Deze keer wordt de nadruk gelegd op hoe deze de staat kunnen helpen her op te bouwen. Tenslotte worden maatregelen aangehaald die de mensenrechten moeten waarborgen. Voornamelijk het respecteren van internationale wetgeving en mensenrechten wordt in dit deel benadrukt.

Naast de VN is ook de EU een belangrijke actor in de strijd tegen terrorisme. Het is echter opvallend dat deze pas tot actie komt nadat er in Europa zelf een terroristische aanslag plaatsvindt, namelijk deze in Madrid op 11 maart 2004. Onmiddellijk na deze aanslag stelt de EU een actieplan op, het *EU Plan of Action on Combating Terrorism*.³⁶ In dit plan worden zeven objectieven gedetailleerd uitgewerkt. Als we deze objectieven vergelijken met het VN beleid

---

³⁴ UN SECURITY COUNCIL, *Resolution 1373*, New York, 2001, 2-4.

³⁵ UN GENERAL ASSEMBLY, *The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy*, New York, 2006, 1-9.

³⁶ COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION, *EU Plan of Action on Combating Terrorism*, Brussel, 2005, 2-42.

zien we dezelfde dingen terugkomen. Internationale coöperatie wordt ook hier aangehaald als een zeer belangrijk deel van antiterrorisme. Eveneens het tegengaan van financiële steun en economische activiteiten van terroristen is een objectief van de EU. Net als de VN wil de EU daarenboven hun capaciteiten volledig gebruiken om terrorisme te bestrijden. Een betere grenscontrole is een vierde doelstelling, dat we bij beide organisaties terugvinden. Het opvolgen van de gevolgen van een terroristische aanslag vinden wij bij de VN terug onder het heropbouwen van de staat. Als voorlaatste worden de drijfveren voor rekrutering genoemd. En tenslotte zullen de Europese programma's in bepaalde landen worden aangepast.

De Verenigde Staten mogen niet vergeten worden als belangrijk land in de strijd tegen terrorisme, gezien deze het meest aanwezig is. In hun *National Strategy for Combating Terrorism*³⁷ halen ze vier punten aan waarmee ze het terrorisme denken volledig te kunnen bestrijden. Gezien de VS een deel uitmaakt van de VN Veiligheidsraad komen deze vier punten grotendeels overeen met wat in de VN, en dus ook in de EU, wordt aangehaald als doelen. De vier doelen van de VS zijn in een notendop: de vernietiging van terroristen, het tegengaan van steun aan terroristen, het verwijderen van onderliggende prikkels en de bescherming van hun burgers. Gezien het beleid van de VN en het Europese beleid reeds uitgebreid is besproken en deze vier aspecten hiervan een herhaling zijn, lijkt het nutteloos om deze hier nogmaals toe te lichten.

Het is interessant om te zien dat de drie belangrijkste actoren in de strijd tegen terrorisme er dezelfde ideeën op nahouden. Als we deze op een rij zetten dan komen we tot de conclusie dat antiterrorisme inhoudt dat er een efficiënte coördinatie tussen de spelers moet zijn. Dat het probleem bij de wortels moet worden aangepakt, namelijk de redenen om terrorist te worden, moeten worden weggenomen. Daarenboven mag men preventief terroristische kampen vernietigen, zodat aanslagen kunnen vermeden worden. En het heropbouwen van een geteisterde staat behoort eveneens tot de manieren om deze strijd te winnen.

---

³⁷ OFFICE OF THE COORDINATOR FOR COUNTERTERRORISM, *National Strategy for Combating Terrorism*, Washington, 2003, 32.

2.3 Socio-economisch ontwikkelingsbeleid

Nadat we een algemeen overzicht gaven van wat antiterrorisme inhoudt in de praktijk richten we nu onze aandacht op een onderdeel hiervan, namelijk de socio-economische ontwikkeling. In het conceptueel kader bespraken we al kort de verschillende onderdelen van de millenniumdoelstellingen van de VN. In dit deel zullen we deze echter specifiekere toelichten. Hierna zullen we de aandacht toespitsen op de doelen van USAID.

Binnen de VN is de UNDP het socio-economische programma. In 2000 besliste deze organisatie om duidelijk afgelijnde doelstellingen op te stellen, de Millennium Development Goals (MDGs). De secretaris-generaal van de VN werd gevraagd een *road map*³⁸ op te stellen voor de implementatie hiervan. In dit document worden de millenniumdoelstellingen gedetailleerd uiteengezet. De einddatum waarop deze doelen bereikt moeten zijn, wordt gezet op 2015, wat hen in principe dus een kleine 15 jaar tijd geeft om deze te verwezenlijken.

Het eerste MDG is de reductie van armoede en honger in de wereld, de doelen hierbij zijn de halvering van mensen die leven in absolute armoede. Dit wil zeggen mensen die een inkomen hebben van minder dan één dollar per dag. Het tweede onderdeel is de halvering van de ondervoeding en iedereen toegang geven tot drinkbaar water. Strategieën die worden aangereikt, zijn onder meer landgecoördineerde programma's die de economie en landbouw moeten stimuleren.

Het tweede MDG is het realiseren van universeel basisonderwijs. Zowel jongens als meisjes hebben het recht op een basisonderwijs en de VN wil dit verkrijgen door regeringen erop te wijzen dat onderwijs ook voor meisjes van belang is. Eveneens wil de VN via ontwikkelingshulp de nodige middelen en infrastructuur financieren, zoals boeken, scholen, leerkrachten. Deze doelstelling is daarenboven gelinkt aan de reductie van hongersnood, in die zin dat

---

³⁸ UN GENERAL ASSEMBLY, *Road map towards the implementation of the United Nations Millennium Declaration*, New York, 2001.

de mogelijkheid van maaltijden op school als idee naar voor wordt geschoven.

De promotie van gendergelijkheid is een derde doelstelling, die zeer sterk samenhangt met de voorgaande. Omdat men deze gelijkheid voornamelijk wil bereiken via een gelijke toegang tot onderwijs. Men gaat er immers vanuit dat indien vrouwen een gelijke opleiding kunnen genieten als mannen, ze sneller geëmancipeerd zullen zijn. Echter dit effect mag niet worden overschat, waardoor de noodzaak van gewaarwordingprogramma's evenzeer wordt aangehaald.

Tegen 2015 moet het sterfтеаantal van pasgeborenen met drie vierde gedaald zijn en de sterfte van kinderen onder de vijf jaar met tweederde. Om deze doelstelling te verwezenlijken, zijn strategieën nodig die zich richten op de gezondheid van zwangere vrouwen en pasgeborenen. Eveneens het verbeteren van nationale standaarden rond moederschap en het invoeren van verplichte vaccinaties voor kinderen is een strategie dat moet worden ingevoerd.

Samenhangend met deze vierde MDG is de vijfde millenniumdoelstelling die een betere zwangerschapsgezondheid voorschrijft. De toegang tot de gezondheidssector moet verbeteren, voorlichtingsprogramma's voor jongeren en volwassenen zijn van essentieel belang en het gebruik van anticonceptiva moet worden ingeburgerd.

De strijd tegen ziekten zoals HIV/AIDS en malaria wordt verder gezet en vormt meteen het zesde doel. De verspreiding van HIV moet een halt worden toegeroepen door betere preventiecampagnes en dit voornamelijk bij jongeren tussen 15 en 24 jaar. Het stigma dat deze ziekte in vele landen met zich meedraagt, moet worden doorbroken. Daarenboven moet de toegang tot juiste medische hulp mogelijk zijn, zodat iedereen de juiste medicatie kan krijgen om deze ziekte te bestrijden. Evenzeer moet de internationale medische wereld worden gestimuleerd om medicijnen toegankelijk te maken voor iedereen. In derdewereldlanden moet het betaalbaar blijven voor de lokale bevolking.

Een voorlaatste doelstelling is het behoud van een duurzaam milieu. De principes van duurzame ontwikkeling moeten geïntroduceerd worden in het beleid van de ontwikkelingslanden.

Biodiversiteit moet behouden blijven en de toegang tot drinkbaar water moet opnieuw verhoogd worden.

Tenslotte moet er een globaal partnerschap voor ontwikkeling komen, zodanig dat er voldoende financiële middelen en andere middelen ter beschikking staan om deze doelstellingen te kunnen bereiken. Dit gebeurt door de officiële ontwikkelingshulp op te drijven en de schulden van sommige landen beter te controleren. Ook de toegang tot internationale markten moet gemakkelijker verlopen voor deze landen.

Nu we het socio-economische ontwikkelingsbeleid van UNDP hebben toelicht, gaan we over op het beleid van USAID³⁹. USAID is een Amerikaanse onafhankelijke overheidsinstelling die zich bezig houdt met buitenlandse ontwikkelingshulp. Hun werk wordt onderverdeeld in acht verschillende segmenten, die we hier kort zullen toelichten.

Landbouw⁴⁰ wordt aanzien als een belangrijk onderdeel van ontwikkeling gezien dit onze voeding voortbrengt en aan de basis staat van een economische groei. USAID probeert agrarische ontwikkeling te bekomen via samenwerking met andere instellingen, zoals universiteiten, NGO's en private ondernemingen. Samen proberen ze markten open te stellen voor derdewereldlanden en zullen ze technologische kennis doorgeven aan lokale landbouwers om de rendabiliteit te verhogen.

Het wereldwijd verspreiden van democratie is een volgende doel van de Verenigde Staten⁴¹. Door het respecteren van de mensenrechten en de promotie van eerlijke verkiezingen verwacht men dit mogelijk te maken. Bovendien wordt ook gewerkt aan transparante overheden en de vrijheid van de media. Ontwikkeling, stelt USAID, is niet mogelijk vooraleer er veiligheid en stabiliteit kan gegarandeerd worden.

---

³⁹ USAID, *Our Work*, 05.10.2009. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/).

⁴⁰ USAID, *Agriculture*, 16.06.2009. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/agriculture/).

⁴¹ USAID, *Democracy and Governance*, 27.01.2010. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/democracy_and_governance/).

Economische groei⁴² is een belangrijke voorwaarde om over te gaan tot ontwikkeling. USAID heeft drie programma's die economische groei mogelijk moet maken. Eerst herkennen ze dat efficiënte markten nodig zijn om de economie te doen groeien. Vervolgens moeten alle groepen van de samenleving toegang hebben tot krediet, via de gewone wegen of via micro-economische projecten. Ten slotte steunt USAID het internationaal onderzoek dat moet leiden tot een beter kader voor economische instellingen en goederen. Om deze drie programma's tot een goed eind te brengen, wijst USAID er specifiek op dat inspanningen rond competitiviteit, economisch beleid, financiële systemen, microfinanciën en capaciteiten moeten geleverd worden.

Vervolgens wordt het belang van onderwijs aangehaald⁴³. USAID legt vooral de nadruk op onderwijskansen voor meisjes, vrouwen en andere benadeelde groepen. In samenwerking met Amerikaanse universiteiten stellen ze initiatieven op om de bevolking belangrijke vaardigheden te leren. Ook wordt er geijverd voor basisonderwijs voor iedereen.

Eveneens het milieu⁴⁴ komt ter sprake. Toegang tot landbouwland en drinkbaar water is ook voor USAID een belangrijk ontwikkelingsonderdeel. De duurzame omgang met natuurlijke bronnen wordt opgenomen in hun programma's, net als het tegengaan van de klimaatsverandering.

Hierna kijken we naar het programma rond gezondheid⁴⁵. Dit onderdeel omvat een omvangrijk pakket. Zo wil USAID de HIV/AIDS problematiek aanpakken door betere preventie en medische behandelingen te verwezenlijken. Kindergezondheid en zwangerschapsgezondheid worden eveneens aangepakt door vrouwen en kinderen te immuniseren voor allerlei ziektes. Ook wordt

---

⁴² USAID, *Economic Growth and Trade*, 25.02.2009. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/economic_growth_and_trade/).

⁴³ USAID, *Education and universities*, 19.11.2008. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/education_and_universities/).

⁴⁴ USAID, *Environment*, 06.05.2005. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/environment/).

⁴⁵ USAID, *Global Health*, 01.02.2010. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/global_health/).

de kwestie van hongersnood onder dit deel geplaatst, grote ondervoeding probeert men tegen te gaan door voedingsprogramma's op te stellen. Tenslotte stelde USAID programma's op rond familieplanning, waarin het belang van gezonde voeding, onderwijs, gezondheid en zelfs kledij wordt uitgelegd aan de lokale bevolking.

Een voorlaatste onderdeel van het werk van USAID is de humanitaire hulpverlening⁴⁶. Indien er een natuurlijke of menselijke ramp gebeurt, zorgt USAID ervoor dat deze plaatsen zo snel mogelijk basisbenodigdheden krijgen. Hiervoor werkt USAID samen met andere internationale organisaties.

Tenslotte zien we dat net zoals de VN, USAID ook spreekt over een globale partnerschap⁴⁷. Echter, USAID legt de nadruk meer op de samenwerking tussen de Amerikaanse publieke en private sector en niet zozeer op de samenwerking tussen Amerika en andere internationale organisaties of landen.

Socio-economische ontwikkeling omvat duidelijk veel onderdelen, waardoor het beleid hier rond omvangrijk wordt. In dit deel hebben we getracht een zo duidelijk mogelijk overzicht te geven van de verschillende onderdelen. We kunnen besluiten dat bij beide organisaties dezelfde aspecten deel uitmaken van het socio-economisch ontwikkelingsbeleid. Wat een verdere analyse eenvoudiger maakt.

3 Afghanistan

Nu we het socio-economische ontwikkelingsbeleid een duidelijke plaats en afbakening hebben gegeven, kunnen we overgaan naar onze gevalstudie, nl. Afghanistan. In dit deel zullen we om te beginnen een overzicht geven van het verloop van het conflict, te beginnen bij de Amerikaanse invasie en de val van het Taliban regime in 2001 tot 2009. Hierna zullen we kijken welke drijfveren voor terroristen, die

---

⁴⁶ USAID, *Humanitarian Assistance*, 09.02.2009. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/humanitarian_assistance/).

⁴⁷ USAID, *Global Partnerships*, 28.12.2009. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/global_partnerships/).

we reeds eerder bespraken, aanwezig zijn in Afghanistan. Eveneens wordt het verloop van het antiterrorismebeleid bekeken, zowel welke organisaties er aanwezig zijn als het budget van deze organisaties zullen over een periode van acht jaar vergeleken worden. Tot slot wordt het socio-economische ontwikkelingsbeleid in Afghanistan geanalyseerd op dezelfde manier als het antiterrorismebeleid. Eveneens wordt gekeken of alle delen van dit beleid, zoals we bespraken in het algemeen deel, aanwezig zijn.

3.1 Verloop van het conflict: 2001-2009

Op 11 september 2001 werden in de Verenigde Staten terroristische aanvallen gepleegd door Al-Qaeda. Meteen hierna verklaart president George W. Bush de *war on terror*. Al-Qaeda verborg zich in de bergen van Afghanistan, waardoor de oorlog al snel in Afghanistan plaatsvond. De Taliban weigerde Al-Qaeda leiders uit te leveren aan de VS, waardoor deze laatste de Taliban eveneens op het lijstje van terroristische groeperingen plaatste. Op 7 oktober startte *Operation Enduring Freedom* (OEF). Deze bestond voornamelijk uit luchtaanvallen en had tot doel de Noordelijke Alliantie en Pashtuns te helpen tegen de Taliban. Twee maanden later, op 9 december 2001, viel de Taliban regering. Vier dagen eerder had men de Bonn Conferentie ondertekend die een interim regering creëerde onder leiding van de nieuwe president Karzai. Eind december keurt de VN Veiligheidsraad een resolutie⁴⁸ goed, die stelt dat gewelddadige acties tegen terroristen geoorloofd zijn onder hoofdstuk VII van het Handvest.

In maart 2002 vond operatie Anaconda plaats, deze werd geleid door Majoor Generaal B. Hagenbeck. Er namen 2000 troepen deel aan, waarvan 1000 Amerikanen, de anderen waren leden van NATO landen. De operatie duurde ongeveer twee weken en had tot doel de

---

⁴⁸ UN SECURITY COUNCIL, *Resolution 1386*, New York, 2001, 1-3.

Taliban en Al-Qaeda te verdrijven uit de oostelijke provincie van Pakitia.⁴⁹

In juli 2003 trekken de eerste NATO groepen naar Afghanistan om het Amerikaanse leger te versterken. Eind 2004 zijn er nieuwe verkiezingen, waar Karzai als winnaar uitkomt, de lokale verkiezingen worden uitgesteld tot september 2005.⁵⁰ In de periode tussen augustus 2003 en Oktober 2005 vochten Amerikaanse en Afgaanse troepen samen in een aantal operaties tegen de opstandelingen. Eind 2005 geloofde men dat de opstandelingen vernietigd waren en het geweld tot zijn eind was gekomen.⁵¹

Sinds 2005 werken het Amerikaanse leger en ISAF nauwer samen. In 2006 werd Operatie Medusa uitgevoerd, waarmee de Taliban uit de zuidelijke provincie Kandahar werd verdreven. Een jaar later werden operaties Achilles en Silicon uitgevoerd om de stad Musa Qala in de zuidelijke provincie Helmand te heroveren. Tenslotte werd in 2009 samen met de Britten een groot militair offensief gehouden in noord Helmand.⁵²

In de tabel hieronder vinden we het aantal dodelijk slachtoffers bij militairen voor elk jaar van het conflict. Er is een zeer duidelijke stijging zichtbaar, echter moet er op gewezen worden dat er nu ook veel meer troepen in Afghanistan aanwezig zijn dan in 2001, dit troepen aantal ging van 5000 naar 80.000 troepen komend uit meer dan 45 landen. Het geweld is eveneens toegenomen, waardoor er meer sowieso meer slachtoffer vallen.

---

⁴⁹ GLOBAL SECURITY, *OEF Operation Anaconda*, 09.02.2008. (01.03.2010, Global Security,

<http://www.globalsecurity.org/military/ops/oef-anaconda.htm>).

⁵⁰ NATO, *International Security Assistance Force*, 24.07.2009. (01.03.2010, NATO, <http://www.nato.int/isaf/topics/chronology/index.html>).

⁵¹ K. KATZMAN, *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*, Congressional Research Service, 2009, 26.

⁵²V. MORELLI, o.c., 11-12.

Tabel 1: Militaire dodelijke slachtoffers per jaar

Jaar	US	UK	Andere	Totaal
2001	12	0	0	12
2002	49	3	17	69
2003	48	0	9	57
2004	52	1	7	60
2005	99	1	31	131
2006	98	39	54	191
2007	117	42	73	232
2008	155	51	89	295
2009	316	108	95	519
Total	946	245	375	1566

Bron: ICASUALTIES, *Operation Enduring Freedom*, 23.02.2010. (01.03.2010, Icasualties, <http://www.icasualties.org/OEF/>).

3.2 Drijfveren voor terroristen

In dit deel passen we de theoretisch gevonden drijfveren toe op Afghanistan. Dit wil zeggen dat we achtereenvolgens zullen kijken naar de aanwezigheid van civiele vrijheden in Afghanistan. Ten tweede zal ook het onderwijs onder de loep worden genomen, en dan voornamelijk het onderwijs in de *madrasas*. Daarna bespreken we de religieuze overtuigingen van de bevolking, in het bijzonder de eventuele fundamentele en anti westerse houding. Tot slot halen we de Amerikaanse bezetting aan als oorzaak van terrorisme.

Om te beginnen kijken we naar het bestuur van het land. De bevolking heeft duidelijk vragen bij de legitimiteit van de huidige overheid, waardoor de steun van deze bevolking voor een antiterrorisme beleid, en dus anti Taliban beleid, niet 100% aanwezig is. A. Saikal⁵³ zegt dan ook terecht dat de Karzai overheid zich

---

⁵³ A. SAIKAL, "What future for Afghanistan?" In *Survival: The struggle for Afghanistan*, 51, (2009), 1, 87-91.

schuldig heeft gemaakt aan nepotisme en vriendjespolitiek bij de benoeming van ministers. Het is duidelijk geworden dat het sterke presidentiële regime niet kan samengaan met het traditionele moslimland, gezien dit land bestaat uit vele verschillende etnische groeperingen. Daarbij komt nog dat de verwachtingen inzake vrede en vooruitgang helemaal niet zijn bereikt, waardoor de bevolking als maar meer sceptisch wordt. Bovendien is de Afghaanse bevolking niet opgezet met alle buitenlandse troepen die zich in het land bevinden, vooral de anti-Amerikaanse stem vanuit de Pashtuns is zeer zichtbaar.⁵⁴ Na 11 september hadden de Verenigde Staten de steun van de Noordelijke Alliantie, deze heeft echter nooit Afghanistan volledig onder controle gehad. Toen in 2003 de Pashtuns aan de macht kwamen, omwille van de nieuwe grondwet werd het ook meteen duidelijk dat niet alle Afghanen het eens waren met Amerika. Echter het deel Pashtuns die Karzai steunt, steunt eveneens de Amerikaanse aanwezigheid.

In de strijd tegen terroristen wordt altijd gewezen op het belang van sterke instellingen, echter we zien dat deze in Afghanistan afwezig zijn. Zo zien we dat de justitie er niet werkt en dat de Taliban er zelfs zijn eigen Islam justitie op na houdt. We mogen het niet vanzelfsprekend vinden dat burgers hun overheid steunen, zeker niet als we weten hoe disfunctioneel deze overheid is.⁵⁵

Rekrutering van Taliban strijders gebeurt traditioneel via *madrasas*, dit zijn de fanatieke islam scholen die zich vooral op de grens met Pakistan bevinden. Deze scholen maken onderdeel uit van de fundamentalistische Deobandi beweging, een religieuze islambeweging. Deze beweging werd opgericht in oktober 2001, nadat de Pakistaanse generaal Musharraf zijn steun aan het Taliban regime introk. Er zou ook een duidelijk band zijn met de MMA (Muttahida Majlis-e-Amal), een religieus politieke partij in Pakistan, die op hetzelfde moment werd opgericht. De link tussen de MMA en de Taliban wordt nog duidelijker als we weten dat de leider van een onderdeel van de MMA ook de leider is van een van de jihadistische Deobandi *madrasas*. In de laatste jaren ziet men dat de rekrutering

---

⁵⁴ A. ROBERTS, o.c., 32-33.

⁵⁵ A. ROBERTS, o.c., 37-40.

eveneens gebeurt via fundamentele moskeeën, islampredikanten (*Tabligh*) en vriendennetwerken⁵⁶.

Daarenboven bestaat de Taliban zowel uit landbouwers die een beter loon willen als uit fundamentele islamitische jongeren opgeleid in de *madrasas*. De Taliban heeft een groot ledenaantal dat zowel uit naburige landen als uit de lokale bevolking komt. Gezien de grote werkloosheid in Afghanistan is het vrij makkelijk om nieuwe leden aan te werven⁵⁷.

Afghanistan is een sterk religieus land, de hoofdgodsdiens is de Islam. Echter binnen de Islam zijn er twee stromingen, de Sunni en de Shi'i. Deze culturele tegenstellingen maken een vorming van een staat niet gemakkelijker. Dat Islam en democratie samen gaan, is reeds langer geweten, dus in principe zou hier geen probleem mogen zijn. Maar fundamentalistische groepen, zoals de Taliban in Afghanistan, zouden liever een Islamitische staat zien zonder de westerse democratische waarden. Abou El Fadl⁵⁸ benadrukt hierom de noodzaak om in de grondwet van islamitische landen naast de democratische waarden eveneens de islamitische waarden op te nemen, zodanig dat extreme groepen deze waarden niet kunnen uitbuiten.

De rol van de zogenaamde persoonlijke of familie rechtbanken mag niet worden onderschat⁵⁹. Deze rechtbanken zijn vaak in handen van extreem conservatieve rechters die de islam wetten hanteren en staan vaak naast de gewone civiele rechtbanken. In Afghanistan is het grote probleem dat de mullahs vaak de rechters zijn van deze rechtbanken, het gevaar hierbij is dat deze mullahs er op uit zijn een Islamitische samenleving te creëren zonder westerse waarden.

De perceptie van de terroristen dat de Verenigde Staten Afghanistan bezetten, komt tot uiting zowel in hoe de Pashtuns dit ervaren⁶⁰, als hoe de Taliban een islamitische grondwet wil⁶¹. Niet

---

⁵⁶ HODES, C. en SEDRA, M., o.c., 18.

⁵⁷ A. ROBERTS, o.c., 44.

⁵⁸ K.M. ABOU EL FADL, S. ARJOMAND en N. BROWN, *Democracy and Islam in the New Constitution of Afghanistan*, California, RAND, 2003, 2-7.

⁵⁹ Ibid, 8-10.

⁶⁰ A. ROBERTS, o.c., 32-40.

⁶¹ K.M. ABOU EL FADL, S. ARJOMAND en N. BROWN, o.c., 8-10.

lang nadat Amerika de *war on terror* verklaarde en de Arabische wereld binnenkwam, zagen de terroristen dit als de bezetting van deze landen en dus ook Afghanistan. Zij zien de Amerikaanse aanwezigheid als een vorm van politieke controle over de lokale overheid zonder dat rekening wordt gehouden met de wensen van de lokale bevolking. Het aantal troepen maakt op zich geen verschil uit tegenover dit gevoel van buitenlandse bezetting. Echter beslissingen om meer troepen te sturen, versterken de idee dat Amerika het land bezet. Bovendien betekent bezetting dat de bezetter zijn cultuur en geloof zal opleggen aan de lokale bevolking. Dit laatste willen de terroristen voorkomen, zodanig dat hun islamitisch geloof en cultuur kan blijven bestaan. Hiervoor strijden zij tegen een westerse democratische grondwet en zijn ze voorstander van een grondwet die de islamitische waarden opneemt.

3.3 Antiterrorisme beleid

ISAF(International Security Assistance Force) is een van de belangrijkste militaire aanwezig in Afghanistan. De missie van deze NATO operatie vestigt de aandacht voornamelijk op veiligheid, reconstructie en ontwikkeling en staatsheropbouw. ISAF werd opgericht in 2001 met de Bonn Conferentie. Het initiële mandaat sprak enkel over de veiligheid in en rond de Afghaanse hoofdstad Kabul. Echter in 2003 werd dit mandaat uitgebreid tot de rest van Afghanistan, dat vervolgens in stappen wordt gerealiseerd. In een eerste fase ging ISAF naar het noorden, van december 2003 tot oktober 2004 richtten ze er allerlei PRT's (Provinciale Reconstructie Teams) op om de veiligheid en heropbouw te garanderen. In een tweede fase werd het westen opgenomen, deze operatie begon in mei 2006. Met de start van deze fase werden er ook 2000 extra troepen naar Afghanistan gestuurd. Het zuiden vormde vanaf juli 2006 de derde fase, hiervoor werd het troepen aantal verdubbeld van 10.000 naar 20.000. Een aantal maand later, namelijk in oktober 2006, werd de vierde fase ingezet met de uitbreiding naar het oosten. Met deze

vierde fase is ISAF aanwezig in het hele grondgebied van Afghanistan.⁶²

De NATO plande een vijf fasen operatie in Afghanistan. De eerste fase was de voorbereidingsfase, waarin troepen zich vestigden in Kabul. De tweede fase was de geografische verspreiding die in 2006 tot zijn eind kwam, zoals hier net werd besproken. De stabilisatiefase begon in 2009. De vierde en vijfde fase zouden achtereenvolgens transitie en de herschikking van troepen zijn. Deze laatste twee zijn echter nog niet aan de orde.⁶³

De Amerikaanse militaire aanwezigheid is sinds 2005 sterk verweven met ISAF. Toenmalig president Bush wou een samensmelting van ISAF en de Amerikaanse antiterrorisme operatie, Operation Enduring Freedom. Sinds 2001 is er vermoedelijk al een goede \$200 miljard aan Afghanistan gespendeerd. Er werd eveneens uitgerekend dat er maandelijks een goede \$2 miljard naar de militaire troepen in Afghanistan gaat.⁶⁴ Het is echter niet zo dat de NATO en het Amerikaanse leger exact hetzelfde doen, zo zijn de PRTs van de Verenigde Staten niet dezelfde als die van NATO, deze laatste zouden meer burgerpersoneel hebben en dus minder militair zijn.⁶⁵

In de Bonn Conferentie werd de nood aan een Afghaans leger verwoord. De ANA, Afghan National Army, werd opgericht door president Harmid Karzai in 2003⁶⁶. In de tabel hieronder zien we dat dit nationaal leger op een paar jaar tijd is uitgegroeid tot een volwaardige partner om de veiligheid te garanderen.

---

⁶² ISAF, *History*, x. (28.02.2010, ISAF, <http://www.isaf.nato.int/en/our-history/>).

⁶³ V. MORELLI, o.c., 9-10.

⁶⁴ V. MORELLI, o.c., 31.

⁶⁵ Ibid, 13.

⁶⁶ ANA, *Official website of the Afghan National Army*, 04.2007. (01.03.2010, ANA, www.mod.gov.af).

Tabel 2: ANA Troepen

Soldaten	Vanaf
1750	maart 2003
6000	29 september 2003
6000	22 januari 2004
7000	februari 2004
8300 en 2500 in opleiding	30 april 2004
12360	29 juni 2004
13000	augustus 2004
13500 en 3000 in opleiding	13 september 2004
13000	december 2004
17800 en 3400 in opleiding	10 januari 2005
26000 en 4000 in opleiding	16 september 2005
26900	31 januari 2006
36000	10-22 januari 2007
46177	12 april 2007

Bron: ANA, *Official website of the Afghan National Army*, 04.2007.
(01.03.2010, ANA, www.mod.gov.af).

In de Millenniumdoelstellingen voor Afghanistan werd op aanraden van de bevolking een negende doel opgenomen, namelijk veiligheid⁶⁷. Deze is van essentieel belang indien men de andere acht doelstellingen op een volwaardige manier wil voltooien. Het eerste wat wordt aangehaald is het ANA, deze maakte 17% van het BBP op in 2004-2005. Volgens UNDP is dit nationaal leger een zeer belangrijke actor in het verzekeren van de veiligheid. Het is belangrijk dat deze in het hele grondgebied van Afghanistan actief is.

Een tweede probleem dat moet worden aangepakt zijn de landmijnen en andere explosieve munitieën. Er werd uitgerekend dat de opruiming van deze munitieën \$1 per vierkante meter zou bedragen. Het ontmijningsprogramma is dus een zeer belangrijk onderdeel van de veiligheidsgarantie en het antiterrorisme.

Een ander groot onderdeel om terroristen te bestrijden, is het opdoeken van de opium cultivatie. Opium zou ongeveer 50% van het legale BBP opleveren en een goeie 30% van het totale BBP. Men is er zich echter van bewust dat het vernietigen van deze handel op korte termijn tot meer armoede zal leiden, wat de arme landbouwers en veldwerkers niet in dank zullen afnemen. Maar op lange termijn zou dit een betere economie opleveren, wanneer er goede legale alternatieven zich aanbieden. UNDP geeft de Afghaanse overheid een tweeledige opdracht, aan de ene kant moet deze de economische groei zo hoog mogelijk trachten te houden. Aan de andere kant moet de overheid zorgen voor een verhoging van de nationale ontvangsten. Alleen op deze manier kan de economie bijdragen tot de opbouw van het land.

De specifieke doelen die onder deze negende millenniumdoelstelling worden besproken zijn de volgende. Allereerste moet het leger, ANA, tegen 2010 een professioneel, onafhankelijk leger worden. Eveneens moet in het jaar 2010 de illegale wapendracht aan banden worden gelegd via een nieuwe wet. Alle landmijnen moeten opgeruimd zijn tegen 2013, alle andere explosieven tegen 2015. In 2015 mag de opiumhandel niet meer dan 5% van het BBP bedragen, dit percentage wordt verminderd naar 1%

---

⁶⁷ UNDP, *Enhance security*, 2003. (01.03.2010, UNDP, <http://www.undp.org.af/MDGs/goal9.htm>).

in 2020. In hetzelfde jaar moet meer dan 90% van de mensen die in 2004 in de opium actief waren legitiem werk hebben gevonden.

Tenslotte zou hier vermeld moeten worden dat de EU in Afghanistan voornamelijk aanwezig is voor humanitaire hulp en niet voor het militaire. De militaire bijdrage van de EU wordt voornamelijk via NATO troepen opgevangen. Echter, EUPOL, de Europese politie, is sinds juni 2007 begonnen aan een trainingsmissie. Maar deze leverde tot nu toe niets op.⁶⁸

In onderstaande tabel zien we het militaire budget van de Verenigde Staten. Wat meteen opvalt is dat het budget jaarlijks stijgt met een gemiddelde van 7%. In 2009 is het budget zelfs bijna verdubbeld tov 2001, respectievelijk \$515,4 miljard en \$296,3 miljard. Opmerkelijk is ook dat vanaf 2004 er supplementaire begrotingen bijkomen om de militaire operaties in het Midden-Oosten te kunnen financieren, met name *Operation Iraqi Freedom* in Iraq en *Operation Enduring Freedom* in Afghanistan. Jaarlijks wordt de verhoging van het budget ook verantwoord door te wijzen op de verhoging van troepenmachten, de verbetering van levenskwaliteit van de troepen en de nood aan de ontwikkeling van betere technieken.

---

⁶⁸ V. MORELL, o.c., 30.

Tabel 3: Militair budget

Fiscaal jaar	Algemeen budget In miljard \$	Supplementair budget In miljard \$
FY2009	515,4	75,8
FY2008	481,4	141,7
FY2007	439,3	93,4
FY2006	419,3	67,9
FY2005	401,7	81,9
FY2004	379,9	
FY2003	364,6	-
FY2002	328,9	-
FY2001	296,3	-

Bron: Office of the under secretary of defense, *Budget Materials*, x. (04.03.2010, Department of Defense, <http://comptroller.defense.gov/index.html>).

3.4 Socio-economisch ontwikkelingsbeleid

In dit deel wordt het specifieke socio-economische beleid voor Afghanistan besproken. Aan de ene kant het beleid van de UNDP, aan de andere die van USAID. Tenslotte worden de budgetverdeling van beide organisaties toegelicht.

De UNDP is reeds vanaf het begin van het conflict in 2002 aanwezig in Afghanistan. De belangrijkste punten van hun beleid zijn de veiligheid, dat reeds in het voorgaande deel besproken werd en werd opgenomen als negende millenniumdoelstelling. De UNDP stelde vier doelen op die bereikt moeten worden, wil men de millenniumdoelstellingen bereiken. Allereerst is er de democratische governance: om de MDGs te bereiken, is een legitieme staat nodig zowel op nationaal als subnationaal niveau. Ten tweede is er armoedereductie, de meest kwetsbare groepen in de samenleving moeten worden gesteund om zo de samenleving terug op te bouwen. Het gaat hier zowel over vrouwen, IDPs als ex-strijders. Crisispreventie en herstel is het derde onderdeel. Zowel op korte als lange termijn wil UNDP het herstel en de re-integratie van bepaalde

groepen mogelijk maken. Ook het beëindigen van wapenhandel en de ontminning moet behandeld worden. Tenslotte is er het doel van milieu en energie, Afghanistan is een land met een voornamelijk agrarische bevolking, het behoud van het milieu is bijgevolg zeer belangrijk voor de groei van het land. Eveneens is deze op globaal niveau belangrijk vanwege zijn fauna en flora.⁶⁹

In maart 2004 werden de MDGs aanvaard door de Afghaanse overheid. Echter de deadlines van deze werden aangepast, in plaats van 1990 als baseline en 2015 als deadline te gebruiken, werden respectievelijk 2002 en 2020 aangenomen. Eveneens werd er een negende MDG aan toegevoegd en werd de inhoud van de andere acht in een Afghaans kader geplaatst.⁷⁰ Deze zullen we hier een voor een overlopen.

Het eerste MDG, de reductie van armoede en honger, houdt in Afghanistan slecht een armoedereductie van 3% en een hongerreductie van 5% in, in tegenstelling tot de halvering ervan. Het bereiken van algemeen basisonderwijs voor iedereen wordt eveneens in Afghanistan als tweede doelstelling opgegeven, met enkel de deadline als verschil. Ten derde zien we de eliminatie van genderongelijkheid op alle onderwijsniveaus en in de economie, evenals het verhogen van vrouwelijke participatie bij verkiezing. De ongelijke behandeling van vrouwen voor de toegang tot justitie moet tegen 2015 met 50% gedaald zijn en volledige gelijke toegang moet gewaarborgd worden in 2020. Vooral de participatie van vrouwen op subnationaal niveau moet verhogen. Tegen 2020 moeten er 30% meer vrouwen zijn op alle overheidsniveaus. De sterfte bij kinderen onder de vijf jaar zou tussen 2003 en 2015 gedaald moeten zijn met 50% en in 2020 nog slecht een derde van het 2003 niveau mogen halen. Het vijfde MDG is de halvering van de moedersterfte tussen 2003 en 2015, en in 2020 een extra daling van 25% van het 2002 niveau. De strijd tegen HIV/AIDS, malaria en andere ziektes heeft dezelfde doelen als de algemene MDGs, enkel de deadline werd opgeschoven naar 2020. De duurzame ontwikkeling van het milieu

---

⁶⁹ UNDP, *UNDP Focus Areas in Afghanistan*, 2009. (05.03.2010, UNDP, <http://www.undp.org.af/WhatWeDo/index.htm>).

⁷⁰ ANDS, *Afghanistan Millennium Development Goals Report 2005*, Afghanistan, UNDP, 2005, 35.

behoudt eveneens dezelfde doelen met ook hier 2020 als nieuwe deadline. Hetzelfde geldt voor de laatste MDG, namelijk de ontwikkeling van een globaal partnerschap voor ontwikkeling. De bijkomende negende MDG, de versterking van de veiligheid, werd reeds besproken en zal hier niet nogmaals besproken worden.⁷¹

De begin situatie in 2001 voor elke millenniumdoelstelling wordt mooi weergegeven in het *Millennium Development Goals 2005*⁷² rapport. Er zijn 20% plattelandshuishoudens die niet voldoende voeding krijgen. Armoede is veel hoger in gebieden zonder waterirrigatie met als gevolg dat 65% huishoudens geen voedselveiligheid kennen. Eveneens de ratio van ondervoeding is zeer hoog in Afghanistan, 40% van de -3-jarigen kampt met ondergewicht en meer dan 50% van alle kinderen zijn niet volgroeid.

54% van schoolplichtige kinderen gingen in 2003 naar school, vooral in stedelijke gebieden was er een duidelijke stijging ten opzichte van 1997. In totaal studeerde echter slecht 45% af, bij jongens is dit meer dan de helft, 56%, bij meisjes is dit slechts een derde, 30%. Ook de geletterdheid laat te wensen over, slecht 34% van de 15-24jarigen kan lezen.

Om een evenwicht te hebben in het onderwijs, zouden er vijf meisjes voor elke drie jongens in het basisonderwijs moeten ingeschreven zijn. Voor het secundaire onderwijs is dit drie meisjes voor elke jongen. Geweld tegen vrouwen is in Afghanistan een gevolg van de slechte sociale status van vrouwen. Eveneens de vertegenwoordig in de politiek moet beter, voornamelijk op het subnationale niveau en in lokale overheidsorganisaties.

Afghanistan heeft een van de hoogst aantal kindersterftes in de wereld, met één op elke vijf kinderen die sterft voor zijn vijfde levensjaar. De voornaamste oorzaak hiervan zijn infecties en het gebrek aan vaccinaties. Op het platteland is dit aantal zelfs nog hoger dan in de steden.

Met een moedersterfte van 1600 per 100.000 levende geboortes behoort Afghanistan tot de slechts scorende landen in de wereld. Het gebrek aan opgeleide vrouwelijke gezondheidswerkers is het grootste

---

⁷¹ ANDS, *Millennium Development Goals Report 2008*, o.c., 5-6.

⁷² ANDS, *Millennium Development Goals Report 2005*, o.c., 17-116.

probleem. Hierdoor bevallen negen op tien vrouwen thuis en worden acht op tien van de bevalling bijgestaan door onbevoegde personen.

HIV/AIDS verspreidt zich vooral door drugsmisbruik, maar eveneens het onsystematisch testen van donorbloed is een grote oorzaak van de spreiding. Het is ook zo dat drie vierde van de getrouwde vrouwen onder de 50 jaar niet weten wat anticonceptie betekent. Het risico op malaria is immens, gezien de ziekte in 60% van het land aanwezig is. Tuberculose komt voornamelijk voor bij adolescente vrouwen die 70% van de volwassen gevallen voor hun rekening nemen.

Milieudeprivatie, zoals landerosie, heeft een negatief effect op de landbouw en is daarom een factor in de groeiende armoede van het land. Slechts een in drie Afghanen in stedelijke gebieden heeft toegang tot betere volksgezondheid, op het platteland is dat slechts één in tien. Een goede 75% van de stedelijke bevolking, vijf miljoen mensen, leeft in sloppenwijken.

De ontwikkelingshulp laat te wensen over, met slechts \$8,4 miljard tussen 2002 en 2005. Officiële ontwikkelingshulp moet verhoogd worden van \$83 per capita naar \$168 per capita. Er zal eveneens meer steun moeten komen voor het uitbreiden van de staat en het creëren van werk.

In 2008 werd een tussentijdse evaluatie opgesteld in het *Millennium Development Goals Report 2008*.⁷³ Tussen 2005 en 2007 is er een armoedestijging zichtbaar van 33% naar 42%. Daarenboven is de proportie van de bevolking onder het minimum consumptie niveau per dag gestegen van 30% naar 39%. Aan de positieve kant zien we een daling van de kinderondervoeding, van 41% naar 39%.

Vooraf in het zuidoosten van Afghanistan is er een probleem inzake onderwijs, waar er een inschrijvingsgraad is variërend tussen de 1% en 10%. Over geheel Afghanistan is de inschrijvingsgraad echter gestegen van 86% tot 130%. Een kleine verbetering van geletterdheid is zichtbaar, echter Afghanistan blijft tot de slechtst scorende landen behoren.

In het basisonderwijs zien we een vooruitgang, een derde van alle studenten zijn meisjes. Maar in het secundaire onderwijs zijn er

---

⁷³ ANDS, *Millennium Development Goals Report 2008*, o.c., 7-30.

minder dan vier meisjes voor elke 10 jongens. Vrouwelijke vertegenwoordiging in de politiek is er ook niet op verbeterd, met slechts 16% vrouwen op het provinciale niveau. De verbeterde toegang tot justitie kent verscheidene uitdagingen met het bestaan van de *sharia* en de gewone burgerrechtbanken.

Kindersterfte daalde spectaculair van 257 tot 191 per 1000 geboorten tussen 2002 en 2004, terwijl de zuigelingensterfte voor dezelfde periode daalde van 165 tot 121. Het zal echter moeilijk blijken om deze snelheid te behouden naarmate het beleid verder gaat, gezien de meer afgelegen samenlevingen nog niet bereikt zijn.

Het aantal vrouwen die postnatale verzorging krijgt, is gestegen in lijn van de verwachtingen. Maar het gebruik van anticonceptiva staat nog steeds nergens, met een stijgende vruchtbaarheidsgraad als gevolg. Deze stijgende vruchtbaarheidsgraad brengt allerlei problemen met zich mee voor de ontwikkeling van Afghanistan, gaande van een te kort aan voeding, tot een groter wordend tewerkstellingsprobleem. Het gebruik van anticonceptiva moet echter genuanceerd worden, gezien in sommige provincies deze wel toegepast wordt door 90% van de vrouwen, maar in andere provincies slechts 2% er gebruik van maakt.

Het voorkomen van tuberculose is sinds 2000 met 40% gedaald en eveneens malaria is sterk gedaald. Over HIV/AIDS bestaat echter niet genoeg informatie om een duidelijk beeld te schetsen van de situatie.

Er is een lichte verslechtering merkbaar in het duurzame milieubehoud. Voornamelijk waterbronnen zijn aan het verdwijnen. Maar in vergelijking met 2000 is het gebruik van vaste brandstoffen, zoals hout, gedaald met 6%. De toegang tot betere sanering is gedaald naar 5.2% tov 12% in 2003.

Donorhulp schiet nog steeds tekort, met slecht 12% van de beloofde hulp in 2005. Maar door de coöperatie met grote farmaceutische bedrijven heeft nu 75% van de Afghanen toegang tot betaalbare medicijnen, dit is meer dan de 65% in 1999.

Hoewel er meer provincies opiumvrij zijn, is er in totaal een groeiend aantal hectaren papaverplantages. Terwijl dit in 2004 nog 131.000 hectaren bedroeg, bedroeg dit in 2007 193.000. Door deze stijging wordt de gevaarlijke link tussen de drugshandel en de

terroristen alsmar duidelijk. Deze opiumplantages bevinden zich namelijk in gebieden waar de overheid geen controle heeft. De inkomsten uit deze illegale handel gaat rechtstreeks naar de terroristische groeperingen.

Het budget van UNDP Afghanistan wordt bepaald door wat landen en organisaties bereid zijn te leveren. In de tabel hieronder zien we wat UNDP Afghanistan sinds 2002 van de leden heeft ontvangen.

Tabel 4: Donor contributies aan UNDP Afghanistan ontvangen van 2002 tot 2009

Donor	Contributies (US\$)
AFGHANISTAN	21,500,000
AGA KHAN	2,000,000
AUSTRALIE	22,070,400
OOSTENRIJK	239,598
BELGIE	22,491,597
CANADA	175,245,694
CYPRUS	10,000
DENEMARKEN	17,135,577
Europese Commissie	377,581,783
ECHO	905,070
ESTLAND	90,000
FAO	49,817
FINLAND	12,220,725
FRANKRIJK	8,193,928
DUITSLAND	69,639,686
GRIEKENLAND	1,120,904
HONGARIJE	130,000

IJSLAND	200,000
INDIA	2,620,000
IOM	128,544
IERLAND	2,893,722
ISRAEL	100,000
ITALIE	62,146,852
JAPAN	408,862,094
LETLAND	40,000
LUXEMBURG	1,520,605
MALEISIË	500,000
NEDERLAND	93,566,247
NIEUW ZEELAND	4,506,510
NOORWEGEN	55,767,077
OHCHR	40,000
POLEN	100,000
REPUBLIEK KOREA	850,000
SAUDI ARABIË	1,000,000
ZWITZERLAND	7,454,730
ZUID AFRIKA	6,000
SPANJE	5,022,908
ZWEDEN	19,821,728
THAILAND	5,667
TURKIJE	100,000
VK	106,511,795
UNAMA	708,942
UNCDF	10,000

UNDCP	9,500
UNDEF	336,567
UNDP BCPR	583,000
UNHCR	4,345,811
UNOCHA	206,652
UNOPS/HDI	25,000
VSA	533,294,114
WFP AFG	819,785
WERELDBANK	12,251,662
UNESCO	10,000
SPAIN AECI	209,890
VAE	49,957
AusAid	1,945,525
Totaal	2,037,695,663

Bron: UNDP, *Donor Contributions to UNDP Afghanistan*, 15.04.2009. (06.03.2010, UNDP, <http://www.undp.org.af/Funding/index.htm>).

USAID is een tweede belangrijke organisatie actief in Afghanistan. Deze heeft meerdere programma's die de ontwikkeling van Afghanistan moeten bevorderen⁷⁴. Allereerst is er het landbouw programma, deze heeft als doel de illegale papaver cultivatie te vervangen met legale agricultuur. Hiervoor verschaft deze materialen, expertise en technologische kennis nodig om een hoogwaardige oogst te bekomen. De alternatieve ontwikkeling, het tweede programma, leunt hierbij aan en steunt eveneens de cultivatie van legale producten. Het derde programma, *cross-cutting*, legt de nadruk op de vrouwen. Deze moeten een betere toegang krijgen tot

⁷⁴ USAID AFGHANISTAN, *Programs*, 06.03.2010. (06.03.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Programs.aspx>).

gezondheidszorg. Eveneens hun onderwijsmogelijkheden moeten worden uitgebreid en hierop volgend moeten ze betere economische mogelijkheden krijgen. Bovendien vestigt dit programma de aandacht op de participatie van vrouwen in de civiele maatschappij. Een volgend programma promoot de versterking van de instellingen door een verhoging van de capaciteit van justitie, de versterking van politieke processen, zoals verkiezingen, en meer aanwezigheid van NGOs. Vervolgens is er de reductie van armoede door middel van economische groei. Vooral de economische hervormingen door middel van betere institutionele capaciteiten, transparantie en een duurzame financiële sector is een belangrijke vereiste. Ook de bevordering van de private sector zal meedragen tot een betere economische groei. Daarna wordt het onderwijsprogramma besproken. USAID zal zorgen voor een beter onderwijs door leraars op te leiden en de toegang tot onderwijs ook voor meisjes te promoten. Bovendien zal ze het onderwijs op afstand promoten, zodat vrouwen kunnen leren lezen en schrijven. Gezondheidszorg is het voorlaatste programma, de hoge moedersterfte- en kindersterftecijfers moeten omlaag gehaald worden. Ook de strijd tegen allerhande ziektes wordt door USAID aangehaald als onderdeel van dit programma. Tenslotte wordt infrastructuur besproken, deze is nodig om de andere programma's te verwezenlijken. Echter, de bouw van infrastructuur wordt bemoeilijkt door de conflictueuze situatie.

Het budget van USAID is over de jaren zeer sterk gestegen. In 2002 was het totale budget slechts \$ 471 miljoen, terwijl deze in 2007 al gestegen was tot \$ 1478 miljoen en in 2009 werd dit bedrag nog verhoogt tot \$ 2154 miljoen. Indien we kijken naar de verdeling over de verschillende onderdelen, zien we dat deze niet gelijk verloopt. In de periode 2002-2007 werd het grootste aandeel van het budget besteed aan wegenbouw, namelijk 24%, terwijl de watervoorziening slechts 1% van het totale budget bedraagt. We zien ook dat verkiezingen pas vanaf 2007 als een apart deel worden aanzien, voor 2007 werden deze nog onder democratie/governance geplaatst. Hetzelfde geldt voor *cross-cutting*, die voor 2006 onderdeel uitmaakte van *Afghanistan Reconstruction Trust Fund*. Vanaf 2008 wordt er geen budget meer uitgetrokken voor de IDPs.

Eveneens is de verdeling gelijkmatiger vanaf 2008, wegenbouw krijgt nog maar 6% van het budget, dit is vermoedelijk te wijten aan het feit dat de belangrijkste wegen reeds gebouwd zijn, waardoor er minder geld nodig is.

Table 5: FY 2002 - FY 2007 Obligations (in millions of US dollars)

Sector	FY02 Obligations	FY03 Obligations	FY04 Obligations	FY05 Obligations	FY06 Obligations	FY07 Obligations	Total FY02- FY07	%
Agriculture (including Environment)	\$27	\$56	\$50	\$77	\$27	\$67	\$304	5%
Alternative Development	\$3	\$1	\$5	\$185	\$121	\$229	\$544	9%
Roads	\$51	\$142	\$354	\$276	\$250	\$365	\$1,438	24%
Power	\$3	-	\$77	\$286	\$66	\$195	\$626	11%
Water	\$2	\$1	\$27	\$21	\$1	\$2	\$53	1%
Economic Growth	\$21	\$12	\$84	\$91	\$46	\$69	\$321	5%
Cash for Work	-	-	-	-	-	-	-	0%
PRTs (including Civilian Assistance Program - Leahy)	-	\$11	\$56	\$85	\$20	\$126	\$298	5%
State PRT (ESF)	-	-	-	-	-	-	-	0%
Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF)	\$41	\$40	\$93	\$103	\$50	\$38	\$365	6%

National Solidarity Program (NSP)	-	-	\$10	\$15	\$10	\$15	\$50	1%
Support to GIROA/ Cross-cutting	-	-	-	-	-	\$19	\$19	0%
Democracy/ Governance (including Civil Society)	\$22	\$34	\$132	\$88	\$17	\$82	\$375	6%
Elections	-	-	-	-	-	\$52	\$52	1%
Strategic Communications (ESF)	-	-	-	-	-	-	-	0%
Rule of Law	\$4	\$8	\$21	\$15	\$6	\$10	\$64	1%
Education	\$19	\$21	\$104	\$86	\$51	\$63	\$343	6%
Health	\$8	\$56	\$83	\$111	\$52	\$113	\$422	7%
Program Support	\$5	\$6	\$17	\$16	\$4	\$35	\$83	1%
IDPs	\$108	\$23	\$10	-	-	-	\$141	2%
Food Assistance	\$159	\$51	\$49	\$57	\$60	-	\$376	6%
TOTAL	\$471	\$462	\$1,172	\$1,511	\$779	\$1,478	\$5,872	100%

Bron: USAID AFGHANISTAN, *Budget and Obligations*, 06.03.2010. (06.03.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Page.Budget.aspx>).

Table 6: FY 2008 - FY 2009 Budget (in millions of US dollars)

Sector	FY08	FY08 Supplemental	Total FY08	%	FY09	FY09 Bridge Supplemental	FY09 Spring Supplemental	Total FY09	%
Agriculture (including Environment)	\$56	-	\$56	3%	\$30	-	\$100	\$130	6%
Alternative Development	\$111	\$65	\$176	11%	\$62	\$38	\$65	\$165	8%
Roads	\$74	\$200	\$274	17%	\$68	\$61	-	\$129	6%
Power	\$87	\$150	\$237	15%	\$69	\$65	-	\$134	6%
Water	\$16	-	\$16	1%	\$16	\$3	-	\$19	1%
Economic Growth	\$69	\$7	\$76	5%	\$49	\$37	\$85	\$171	8%
Cash for Work	-	-	-	0%	-	-	\$100	\$100	5%
PRTs (including Civilian Assistance Program - Leahy)	\$55	\$60	\$115	7%	\$84	\$55	\$106	\$245	11%
State PRT (ESF)	-	-	-	0%	-	-	\$30	\$30	1%
Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF)	\$20	\$50	\$70	4%	\$60	-	\$90	\$150	7%

National Solidarity Program (NSP)	\$35	\$40	\$75	5%	-	\$20	\$70	\$90	4%
Support to GIROA/Cross-cutting	\$21	\$3	\$24	1%	\$9	-	\$35	\$44	2%
Democracy/Governance (including Civil Society)	\$29	\$114	\$143	9%	\$62	\$72	\$75	\$209	10%
Elections	\$20	\$70	\$90	6%	\$97	\$56	\$25	\$178	8%
Strategic Communications (ESF)	-	-	-	0%	-	-	\$50	\$50	2%
Rule of Law	\$6	\$25	\$31	2%	\$8	\$15	\$10	\$33	2%
Education	\$60	\$39	\$99	6%	\$88	\$6	-	\$94	4%
Health	\$77	\$36	\$113	7%	\$61	\$27	\$5	\$93	4%
Program Support	\$16	-	\$16	1%	\$29	-	\$15	\$44	2%
IDPs	-	-	-	0%	-	-	-	-	0%
Food Assistance	\$10	-	\$10	1%	\$47	-	-	\$47	2%
TOTAL	\$762	\$859	\$1,621	100%	\$838	\$455	\$861	\$2,154	100%

Bron: USAID AFGHANISTAN, *Budget and Obligations*, 06.03.2010. (06.03.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Page.Budget.aspx>).

4 Implementatie van socio-economisch ontwikkelingsbeleid

In dit deel wordt besproken hoe de implementatie van het socio-economische ontwikkelingsbeleid in Afghanistan eruit ziet. Er wordt gekeken naar de UNDP en USAID. Beide organisaties hebben verschillende programma's en projecten op poten gezet die de socio-economische ontwikkeling moeten stimuleren. De vooropgestelde budgetten worden vergeleken met de uiteindelijk gebruikte budgetten, waaruit kan worden afgeleid of de initiële budgetten voldeden aan de verwachtingen. Bij de VN is het vooral belangrijk om te zien of de donoren voldoende gedoneerde hebben om de nodige budgetten te bereiken. Bij USAID, die geld krijgt via de Amerikaanse begroting, is het voornamelijk van belang te kijken in hoeverre zij in de loop van het fiscale jaar extra geld vroegen en kregen. We kijken eerst naar de VN in Afghanistan en vervolgens naar USAID.

4.1 UNDP/Afghanistan

4.1.1 Budget UNDAF

In het *United Nations Development Assistance Framework (UNDAF) for the Islamic Republic of Afghanistan 2006-2008* vinden we een overzicht terug van het vooropgesteld budget voor de verschillende onderdelen.⁷⁵ In totaal wordt er \$1367 miljoen nodig geacht voor de werking van UNDAF in Afghanistan. Hiervan gaat 17% naar bestuur, rechtsstaat en mensenrechten; 36% naar duurzaam levensonderhoud; 20% naar gezondheid en onderwijs en 27% naar milieu en natuurlijke bronnen. Dit geld wordt over de verschillende VN organisaties, actief in Afghanistan, verdeeld naargelang de programma's dat deze organisaties oprichten. Voor UNDP bedraagt dit \$618 miljoen. In de tabel hieronder vinden we een overzicht van

---

⁷⁵ UNDP, *United Nations Development Assistance Framework (UNDAF) for the Islamic Republic of Afghanistan 2006-2008*, New York, UN, 2005, 29-47.

de verschillende samenwerkingsgebieden, hun doelstellingen voor 2008 en hun respectievelijke vooropgestelde budgetten.

Tabel 7: UNDAF Resultaten Matrix

Samenwerkingsgebied	UNDAF Objectief voor 2008	Resultaten voor 2008	Doelen van mobilisatie van middelen
Bestuur, rechtsstaat en mensenrechten	Overheid op alle niveaus en civiele maatschappij, inclusief gemeenschappen en individuen, zijn beter bekwaam om verbeterd bestuur te realiseren gebaseerd op de rechtsstaat en mensenrechten, met specifieke aandacht voor vrouwen en gemarginaliseerde groepen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Transparante, effectieve en efficiënte legislatieve kaders en processen en beleidskaders en processen worden opgericht en geïmplementeerd. 2. Een effectiever, meer verantwoord en representatiever openbare administratie wordt opgericht op nationale en subnationale niveaus met verbeterde dienstverlening op een billijke, efficiënte en effectieve manier. 3. Gemeenschappen en individuen, voornamelijk vrouwen en gemarginaliseerde groepen, 	<p>ILO: \$1,5miljoen</p> <p>UNDP: \$192miljoen</p> <p>UNFPA: \$20miljoen</p> <p>UN-Habitat: \$8,2 miljoen</p> <p>UNICEF: \$2,8 miljoen</p> <p>UNIFEM: \$4,5 miljoen</p> <p>Totaal:</p>

		<p>participeren in de ontwikkelings- en politieke processen.</p> <p>4. Meer Afghanen hebben verbeterde toegang tot een hervormd, volledig en effectief gerechtssysteem.</p> <p>5. De overheid wordt gemachtigd om te voldoen aan zijn verplichtingen waarmee ze akkoord ging onder internationale conventies en om andere niet-geratificeerde conventies te ratificeren.</p>	\$229miljoen
Duurzaam levensonderhoud	Meer Afghanen, in het bijzonder kwetsbare groepen, zullen meer en billijke toegang hebben tot activa, activiteiten en toeslagrechten, dat de individuele duurzame manier van leven	<p>1. De nationale beleids- en planningskaders moeten omvangrijker zorgen voor een milieu dat de promotie van een veilig en duurzaam levensonderhoud mogelijk maakt.</p> <p>2. Mogelijkheden,</p>	<p>FAO: \$75,6miljoen</p> <p>ILO: \$14,7miljoen</p> <p>UNDP: \$182miljoen</p>

	verbetert.	capaciteiten, land en infrastructuur dat een actieve participatie in een versterkte formele economie en private sector toelaat, voornamelijk voor armen en kwetsbare groepen.	<p>UNHCR: \$132miljoen</p> <p>UN-Habitat: \$31,5miljoen</p> <p>UNICEF: \$3,5miljoen</p> <p>UNIDO: \$6,9miljoen</p> <p>UNODC: \$3,1miljoen</p> <p>WFP: \$45miljoen</p> <p>Totaal: \$494,3miljoen</p>
Gezondheid en onderwijs	Rechtvaardigheid en toegang is verbeterd	1. Overheids capaciteit op alle niveaus versterken om juist	UNFPA: \$9miljoen

	<p>voor kwaliteitsvolle gezondheids- en onderwijsdiensten, alsook voedselveiligheid en voeding, voornamelijk voor vrouwen en meisjes.</p>	<p>beleid te formuleren en te implementeren en de kwaliteit van de diensten te verhogen, vooral voor de diensten met de minste omvang.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Gemeenschapsgewaarwording van en participatie in het besluitvormingsproces en de dienstverlening worden verhoogd. 3. Multi-sectoriële benadering van HIV/AIDS/SOAs en andere overdraagbare ziektes, binnen overheid, civiele maatschappij, inclusief CBOs (<i>Community Based Organisations</i>), religieuze leiders en media. 4. Genderspecifiek geweld wordt aangepakt als een prioritair gezondheids- en onderwijskwestie. 5. Voedingsstatus, voornamelijk van kinderen en vrouwen, wordt 	<p>UNICEF: \$144,55miljoen</p> <p>UNIFEM: \$2miljoen</p> <p>WFP: \$100miljoen</p> <p>WHO: \$17,9miljoen</p> <p>Totaal: \$273,45miljoen</p>
--	---	---	---

		verbeterd, met de focus op gebieden met de slechtste indicatoren.	
Milieu en natuurlijke bronnen	Ontwikkeling en implementatie van milieubeleid en beleid omtrent natuurlijke bronnen wordt versterkt op alle niveaus van de overheid, inclusief het gemeenschapsniveau, om goed management en geschikt onderwijs over schaarse en belangrijke natuurlijke bronnen te verzekeren.	<ol style="list-style-type: none"> 1. De overheid heeft de mogelijkheid om een legislatief en regelgevend kader te ontwikkelen en te implementeren dat duurzaam gebruik van natuurlijke bronnen verzekerd. 2. De voornaamste belanghebbenden kunnen beter milieuproblemen, distributie van en gebruik van natuurlijke bronnen managen, en verstaan de principes van duurzame ontwikkeling. 3. Overheid en gemeenschappen kunnen beter natuurlijke en menselijke rampen, inclusief landmijnen, voorkomen, zich hierop voorbereiden, deze managen en erop reageren. 	<p>FAO: \$28,8miljoen</p> <p>UNDP: \$244miljoen</p> <p>UNEP: \$7,5miljoen</p> <p>Un-Habitat: \$5miljoen</p> <p>UNMACA: \$10miljoen</p> <p>WFP: \$75miljoen</p> <p>Totaal: \$370,3miljoen</p>

		4. Bezit van en billijke toegang tot natuurlijke bronnen zoals water, wouden en weiden is verhoogd.	
--	--	---	--

Bron: UNDP, *United Nations Development Assistance Framework (UNDAF) for the Islamic Republic of Afghanistan 2006-2008*, New York, UN, 2005, 29-47.

4.1.2 Programma's

Zoals reeds eerder gezegd, heeft de UNDP in Afghanistan hun taken onderverdeeld in drie delen, namelijk de staatsheropbouw, de democratisering en het duurzaam levensonderhoud. Voor elk van deze drie delen werden verschillende programma's opgericht, waaruit we enkele zullen toelichten. Het verloop van 2004 tot 2008 zal besproken worden, inclusief het budget en de opvolgingscriteria.

4.1.2.1 Programma voor staatsopbouw en overheidssteun

Het staatsopbouw en overheidssteun programma focust zich op drie belangrijke onderdelen: de versterking van samenwerking en de kerncapaciteiten van de staat, het management van het kredietfonds en de versterking van subnationale beleidsinstellingen.⁷⁶

In het management van het kredietfonds vinden we aan de ene kant het kredietfonds voor justitie en orde in Afghanistan (LOTFA) en aan de andere kant het antinarcotica kredietfonds (CNTF). Met het eerste wil men een nationale civiele politie creëren die onafhankelijk zijn werk kan doen. Dit project wordt in vijf fasen verwezenlijkt van 2002 tot 2010. Het budget dat hiervoor werd berekend en het uiteindelijk verkregen budget staat in de tabel hieronder weergegeven.

---

⁷⁶ UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *State-Building & Government Support Programme*, Kabul, UN, 2004.
UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2005.
UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2006.
UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2007.
UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2008.

Tabel 8: Budget LOTFA in miljoenen US\$

Fase	Doel	Ontvangen	Tekort
01/11/2002- 31/03/2004	114,4	110,2	+45,5 (werd overgedragen naar de tweede fase)
01/04/2004- 31/03/2005	153,1	61,8	91,3
01/04/2005- 31/03/2006	159,34	71,652893	87,687107
01/04/2006- 31/08/2008	297	297	0
01/09/2008- 31/08/2010	454,500158	117,925945	Nog niet afgerond

Bron: UNDP AFGHANISTAN COUNTRY PROFILE, *State-Building & Government Support Programme*, Kabul, UN, 2004-2008.

Het CNTF is binnen dit eerste onderdeel van het staatsopbouw programma het belangrijkste voor deze thesis. De sleutelprincipes voor dit fonds zijn het verhogen van het overheidsbudget voor antinarcotica programma's, de transparante en verantwoordelijke allocatie van het budget, het de overheid mogelijk maken meer controle te hebben over de implementatie van de programma's en het promoten van meer coherentie in de financiering van deze programma's. De VN steunt voor de oprichting van dit fonds op het implementatie plan van de overheid, dat zich bezighoudt met de verwezenlijking van de volgende acht pijlers: alternatief levensonderhoud, oprichten van instituties, informatie campagne, oprichten van een drugseenheid, oprichten van criminele justitie, uitroeiing van narcotica, vraagreductie en helpen van verslaafden en tenslotte regionale coöperatie. Op 29 oktober 2005 trad dit antinarcotica fonds officieel in werking. Een bijkomende stimulans voor de verschillende provincies is de *Good Performance Initiative (GPI)*. Hiermee worden provincies die een goede vooruitgang maken of drugsvrij blijven, gestimuleerd hun beleid te behouden en te verbeteren. Deze GPI bedroeg in de periode 2006-2007

US\$23.648.657, waarvan \$15miljoen gedoneerd werd door USAID en het overige door Groot-Brittannië. In de tabel hieronder vinden we de ontvangen budgetten en de tekorten terug van 2005 tot 2008 voor het CNTF. De donoren zijn Australië, Canada, Cyprus, EC, Estland, Japan, Nieuw Zeeland, Verenigd Koninkrijk, UNDP, Italië, Polen, Zweden, USAID, IJsland Letland, Griekenland, Korea, Spanje.

Tabel 9: Budget CNTF in US\$

Jaar	Ontvangen	Beloofd	Tekort
2005	1.800.000	-	898.200.000
2006	37.761.779	70.586.844	829.413.156
2007	42.263.544	82.512.592	817.487.408
2008	62.295.735	99.520.799	800.479.201

Bron: UNDP AFGHANISTAN COUNTRY PROFILE, *State-Building & Government Support Programme*, Kabul, UN, 2004-2008.

Wat betreft de versterking van de samenwerking en de kerncapaciteiten van de overheid zijn er een reeks projecten opgezet, die we hier niet allemaal gaan bespreken. Deze hebben allemaal als doel de overheid te voorzien van opgeleide mensen die weten hoe ze beleid moeten voeren. Eveneens de nood aan technische kennis behoort tot de uitdagingen van dit onderdeel. Een deel van deze programma's is reeds afgerond, zo zien we dat de heropleiding van het diplomatieke korps reeds in 2007 werd afgerond en geen financiering meer ontvangt. Ook het *Afghanistan Information Management Services (AIMS)* project loopt op zijn einde. In 2007 werd hiervoor een exit strategie opgesteld. Het geld dat in 2008 voor dit programma alsnog werd voorzien, dient om de transitie tot een onafhankelijke legale entiteit vlot te laten verlopen. Hetzelfde geldt voor het *Making Budgets Work* programma, dat het ministerie van financiën opleidde tot een ministerie dat weet hoe het een begroting moet handhaven. De opleiding van ambtenaren op alle niveaus liep eveneens op zijn eind, in 2008 werd nogmaals meer dan US\$9miljoen gevraagd om dit te kunnen afsluiten in april 2009. Echter het grootste probleem in de Afghaanse regering blijft tot op

heden het gebrek aan capaciteiten. Het *Capacity for Afghan Public Services (CAP)* probeert dit probleem aan te pakken. In 2007 werd dan ook US\$7.688.485 gevraagd om dit project te kunnen financieren. Voornamelijk het coachen van ambtenaren, het aanbieden van basismanagement in regionale regeringen en het ontwikkelen van een nationale capaciteitenmarkt behoort tot de doelstellingen van dit project. In 2008 beloofde UNDP meer dan US\$9miljoen te doneren, echter er werd slechts US\$5.400.318 gedoneerd, waardoor het project nog steeds een tekort van bijna US\$4miljoen heeft.

Tot slot is er nog de versterking van subnationale beleidsinstellingen, hiervoor werd in 2006 het *Afghanistan Sub-national Governance Programma (ASGP)* voor opgericht. Dit programma heeft vier pijlers. Vooreerst wil men steun aan de centrale overheidsagentschappen garanderen door de focus te leggen op het ontwikkelen van aandacht voor de functies van de centrale overheid en door een betere nationale dialoog te garanderen. Daarnaast wil men ook steun voor de strategie voor de openbare administratie, dat de opbouw van administratieve capaciteit in provinciale en districtadministraties moet verwezenlijken. Vervolgens wil men ook steun voor de ontwikkeling van representatie en participatie in het subnationaal beleid. En tot slot de steun voor het versterken van de nationale capaciteit in managementfuncties. Het budget voor dit onderdeel werd verhoogd van US\$530.000 in 2006 naar US\$43.283.263 in 2008. Het is de bedoeling om tegen 2011 een volledige herstructurering van de overheid door te voeren ten voordele van de subnationale instellingen.

Doorheen het volledige programma voor staatsopbouw en overheidssteun werd er constant op gehamerd dat het grootste gevaar voor het falen van al deze projecten ligt bij de onstabiele veiligheid van het land. Hierdoor zou kunnen gesteld worden dat het management van het kredietfonds het belangrijkste onderdeel vormt. Gezien in dit onderdeel de ordediensten worden gevormd en opgeleid.

4.1.2.2 Programma voor de democratisering en machtiging van de civiele maatschappij

In dit programma worden vier thema's behandeld, gaande van de steun aan democratische processen over de heropbouw van justitie en de promotie van mensenrechten, naar de machtiging van de civiele maatschappij. Hier werden, net zoals bij het programma voor de staatsopbouw, meerdere projecten opgestart vanaf 2004. Waarvan er vier zullen besproken worden.⁷⁷

Het eerste belangrijke project is het project betreffende de verkiezingen. De eerste presidentsverkiezingen sinds de val van de Taliban vond plaats op 9 oktober 2004. Om dit te financieren werd er een budget van US\$176,8miljoen bijeengesprokkeld door de UNDP. Uiteindelijk werd hier US\$15miljoen niet van gebruikt, dit werd dan in 2005 bijgeteld bij het bedrag voor de parlements- en regionale verkiezingen. Het totale budget dat hiervoor gebruikt kon worden, was US\$157miljoen, een tekort van US\$15miljoen tov het vooropgestelde US\$172miljoen. In 2007 werd het *Enhancing Legal and Electoral Capacity for Tomorrow Project (ELECT)* opgericht, met als doel capaciteitsopbouw voor de onafhankelijke verkiezingscommissie. Met de verkiezingen van 2009 en 2010 in het vooruitzicht werd in 2008 US\$329.508.107 als doelbudget opgegeven.

Het SEAL project (*Support to Establishment of Afghan Legislature*), dat in februari 2005 in werking trad, is een tweede belangrijke project. Tijdens dit twee jaar durend project zou in samenwerking met het Afghaanse parlement een sterke Afghaanse administratie worden opgericht. Zowel de materiële benodigdheden als de menselijke kennis zal door dit project worden gefinancierd. Hiervoor werd US\$15.501.906 gevraagd, maar SEAL ontving slechts US\$14.105.682. SEAL II ontstond in 2008 om een meer effectiever

---

⁷⁷ UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Democratization & Civil Society Empowerment Programme*, Kabul, UN, 2004.
UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2005.
UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2006.
UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2007.
UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2008.

Afghaans parlement op te richten. Echter in 2008 had dit tweede SEALproject slechts US\$2.250.000 van het vooropgestelde US\$15.316.166 ontvangen.

De heropbouw van justitie is eveneens belangrijk om de corruptie te bestrijden en de rechtvaardigheid te laten heersen. In 2005 traden twee projecten in werking die hier moeten voor zorgen: het SJSJ (*Strengthening the Justice System of Afghanistan*) en het AJDL (*Access to Justice at District Level*). Respectievelijk werd hiervoor US\$9.890.000 en US\$7.200.000 als vooropgesteld budget gehanteerd. Het AJDL verkreeg ook zijn volledig vooropgesteld budget. Het SJSJ had in 2007 nog steeds een tekort van US\$7.286.478. Met het einde van deze projecten voorzien voor eind 2008, werd een nieuw project opgericht dat de verderzetting moet waarborgen, namelijk het NJP (*National Justice Programme*), waar een budget werd voor opgesteld en verkregen van US\$1.772.327.

Tot slot is er het *Youth Programme*, dat misschien wel het belangrijkste is voor deze thesis. In Afghanistan zijn 65% van de mensen jonger dan 25jaar. Maar dit is ook de groep die geen onderwijs heeft gekend, grote werkloosheidscijfers kent en geen politieke stem heeft in de maatschappij. Hierdoor vormen zij een doelwit voor onderdrukking, grootschalige werkloosheid en rekrutering voor illegale narcotica- en wapenhandel en terroristische groeperingen. Bijgevolg ligt de focus van dit project aan de ene kant op de participatie van deze jongeren in nationale en lokale socio-politieke processen. Aan de andere kant is het verschaffen van onderwijs en werkgelegenheden voor zowel jongens als meisjes eveneens een doel. Dit project werd overgedragen aan de Afghaanse overheid, zodanig dat het nationaal werd ipv internationaal. Het vooropgestelde budget bedraagt US\$21.443.000 echter in 2008 was er nog maar US\$1.060.000 ontvangen.

Er zijn uiteraard nog een paar andere projecten, maar dit zijn veelal kleinere projecten. Zo is er bijvoorbeeld het project voor de gewaarwording van gehandicapte Afghanen, waarmee deze mensen ook een kans krijgen op een volwaardig bestaan. Eveneens het gevecht tegen de corruptie is vrij klein, niet zozeer omdat dit niet belangrijk is, maar eerder omdat dit in de andere projecten ook werd opgenomen. Over het algemeen zien we dat deze projecten hun

vooropgesteld budget niet bereiken en met een groot financieel tekort blijven zitten.

4.1.2.3 Programma voor de promotie van duurzaam levensonderhoud

Dit programma houdt zich bezig met projecten gericht op de nationale ontwikkeling, de stedelijke ontwikkeling alsook de ontwikkeling van de private sector en de veiligheid om de ontwikkeling mogelijk te maken. Ook hier zullen een aantal programma's worden toegelicht in de periode 2004-2008.⁷⁸

Het *National Area-Based Development Project (NABDP)* werd in 2002 opgericht voor een periode van twee jaar. Voor deze eerste fase werden drie doelen opgesteld: de steun voor onmiddellijke hulp, capaciteitsopbouw door het oprichten van het ministerie van landelijk herstel en ontwikkeling en tot slot de macro-economische vernieuwing. Na deze eerste fase kwam er in 2005 een tweede fase, waarin de aandacht meer op regionaal niveau viel. We moeten echter vaststellen dat het vooropgestelde budget nooit bereikt werd. In de tabel wordt dit duidelijk.

Tabel 10: Budget NABDP in US\$

Jaar	Vooropgesteld budget	Ontvangen budget	Tekort
2004	54.260.003	53.152.951	1.107.052
2005	182.2 miljoen	42.3 miljoen	139.9 miljoen
2007	188 miljoen	116 miljoen	72 miljoen

Bron: UNDP AFGHANISTAN COUNTRY PROFILE, *Promotion of Sustainable Livelihoods*, Kabul, UN, 2004-2008.

---

⁷⁸ UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Promotion of Sustainable Livelihoods Programme*, Kabul, UN, 2004.

UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2005.

UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2006.

UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2007.

UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, o.c., 2008.

Het in 2002 opgerichte *Recovery and Employment Afghanistan Programme (REAP)* dat zoveel mogelijk tewerkstelling op korte termijn wou, werd in 2005 omgezet in de *Urban Development Group (UDG)*. Deze UDG is een verderzetting van het REAP, maar met extra projecten. Gezien in 2020 50% van de bevolking in steden zal wonen en 70% hiervan arm zal zijn, was het nodig om dit project op te richten. Het is de bedoeling om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen toegang hebben tot energie. Met het AliceGhan project wil de VN 1400 huizen bouwen bovenop een basis infrastructuur die ervoor moet zorgen dat elementaire behoeften zoals water en energie tot bij de mensen geraken. Het totale budget dat hiervoor werd vooropgesteld en ook werd bereikt, is US\$ 2.056.031.

Om de veiligheid van de projecten te garanderen, werden er twee grote projecten op poten gezet. Het *Afghanistan New Beginning Programme (ANBP)* is het eerste. Deze werd onderverdeeld in drie delen: *Disarmament, Demobilization and Reintegration (DDR)*, *Anti-personnel Mine and Ammunition Stockpile Destruction (Ammunition)*, *Disbandment of Illegal Armed Groups (DIAG)*. Het DDR heeft tot doel het vorige leger te ontmantelen en een nieuw leger op te richten dat minder corrupt is en beter functioneert. *Ammunition* hangt sterk samen met het *Mine Action Programme* dat hieronder zal worden besproken. En het DIAG wil ervoor zorgen dat allerlei groeperingen die illegaal wapens bezitten en bijgevolg een bedreiging zijn voor de veiligheid van de maatschappij worden uitgeschakeld. In 2008 zien we dat voor de DDR en de DIAG het vooropgestelde budget van respectievelijk US\$ 145.206.620 en US\$ 23.461.660 werd bereikt. Voor het *Ammunition* project is er nog een tekort van meer dan US\$ 1miljoen met een vooropgesteld budget van US\$ 22.744.135.

Het *Mine Action Programme* wil een lange termijn oplossing bieden voor de antipersoonsmijnen. Het belangrijkste project binnen dit programma is het *Reconstruction-related Mine Clearance Project* dat bouwerven mijnvrij moet maken, zodat bouwprojecten en ontwikkelingsprojecten geen gevaar lopen. Hiervoor werd in 2004 een bedrag opgesteld van US\$ 55.116.803, waarvan in 2006 nog een US\$ 4miljoen moest gedoneerd worden.

Er bestaan nog vele andere kleinere of voor deze masterproef minder belangrijke projecten in het programma voor duurzaam levensonderhoud die we hier niet allemaal zullen bespreken.

4.2 USAID

USAID/Afghanistan bevat negen programma's om de socio-economische ontwikkeling te verbeteren. Deze programma's worden achtereenvolgens overlopen. Tegelijkertijd zal hun vooropgesteld budget worden vergeleken met hun gebruikt budget aan de hand van de gegevens in tabellen vijf en zes.

4.2.1 Landbouw en alternatieve ontwikkeling

Het eerste programma is deze rond landbouw⁷⁹, die nauw samenhangt met het programma rond alternatieve ontwikkeling⁸⁰. Daarom zullen deze twee programma's samen behandeld worden. Het doel van deze is de bevolking duidelijk te maken dat legale landbouwactiviteiten op lange termijn een veel betere investering zijn dan de illegale papaver plantages. Deze willen een alternatief bieden voor de opiumproductie en markt. Over de jaren blijkt ook dat de landbouwers meer en meer inzien dat de opiumhandel bijdraagt aan de instabiliteit, de onveiligheid en het verval van de rechtsstaat. In 2009 waren er bijgevolg al 20 opiumvrije provincies in Afghanistan. De twee belangrijkste doelen van deze programma's zijn het creëren van werk en het verhogen van het vertrouwen in de overheid. USAID heeft vijf manieren om deze doelen te ontwikkelen. Allereerst wil men een herontwikkeling van de Afghaanse landbouw, men wil teruggaan naar legale productie van fruit zoals appelgranaten, druiven en abrikozen. Vervolgens wil men de financiële services en krediet uitbreiden. USAID wil op deze

---

⁷⁹ USAID AFGHANISTAN, *Agriculture*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.19.aspx>).

⁸⁰ USAID AFGHANISTAN, *Alternative Development*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.20c.aspx>).

manier landbouwers genoeg kapitaal geven om kwaliteitsproducten en machines te kunnen kopen om legaal te kunnen beginnen werken. Een derde maatregel is de stimulatie van vrouwelijk inkomen. Vrouwen worden in Afghanistan niet geacht buitenshuis te werken, echter door vrouwen in te huren als kok voor arbeiders, kunnen deze alsnog een inkomen verkrijgen. Het behoud van het milieu door middel van beter waterbeleid is essentieel voor de groei van de Afghaanse landbouw. Indien er voldoende water is, zal er geen strijd ontstaan over dit basismiddel. Tot slot institutionaliseert USAID dit programma door contracten aan te gaan met Amerikaanse universiteiten en ministeries. Deze worden geacht hun kennis over te hevelen aan de Afghanen, zodanig dat deze erin slagen een autonoom beleid op te richten.

Als we kijken naar het budget zien we dat er over de periode 2002-2009 een totaal van US\$ 1375miljoen werd gespendeerd aan landbouw en alternatieve ontwikkeling. We beschikken over duidelijke gegevens van 2008 en 2009 inzake supplementaire bedragen. Hier zien we dat voor de alternatieve ontwikkeling in 2008 naast de reeds gegeven US\$111miljoen nogmaals US\$ 65miljoen werd bijgevraagd. Voor de landbouw werd geen extra geld gevraagd. In 2009 daarentegen werd voor landbouw US\$ 100miljoen extra gegeven en US\$ 103miljoen voor alternatieve ontwikkeling.

4.2.2 Cross-cutting

Een volgend programma is het *cross-cutting* programma⁸¹, dat vrouwen een plaats wil geven in de samenleving. Door het Taliban regime zijn vrouwen compleet uit de samenleving gediscrimineerd. Nu is het echter tijd om ook hen te betrekken en hun productiviteit te gebruiken bij de heropbouw van Afghanistan. Er zijn een aantal componenten die het welzijn van vrouwen en meisjes rechtstreeks kan verbeteren. Een verhoogde toegang tot gezondheidszorg is een eerste onderdeel van dit programma. Tussen 2002 en 2009 steeg de

---

⁸¹ USAID AFGHANISTAN, *Cross-Cutting*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.33a.aspx>).

toegang tot gezondheidszorg van acht naar 64%, door inspanningen van USAID. Een tweede maatregel zijn de verhoogde onderwijskansen voor meisjes, die geen onderwijs genoten onder de Taliban. USAID traint leerkrachten en onderwijsbeleidsmakers om toegang te creëren voor meisjes. Bovendien zijn economische groeikansen voor vrouwen belangrijk, vooral dan voor de naar schatting 50.000 oorlogsweduwen. Een voorlaatste maatregel is de steun aan vrouwenrechten, het grootste probleem hierbij is dat vrouwen vaak geen weet hebben van hun rechten. Ze weten niet hoe ze toegang tot het recht kunnen krijgen of welke kanalen ze moeten gebruiken. USAID leidt vrouwen op tot rechters en advocaten en maakt hen bewust van hun rechten. Tot slot is er een bijdrage programma, die gendergelijkheid steunt door kleine giften te doen aan vrouwvriendelijke bedrijven uit de civiele maatschappij, bijvoorbeeld NGO's.

Het budget hier is het budget van cross-cutting, *Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF)*, *National Solidarity Program (NSP)* en *Strategic Communications*. In de periode 2002-2007 bedroeg dit US\$ 434miljoen. In 2008 werd naast het initiële US\$ 76miljoen nog US\$ 93miljoen extra gegeven. Eveneens in 2009 werd US\$ 245miljoen gesuplementeerd, naast de eerste US\$ 89miljoen. Hier werd strategische communicatie ook voor het eerst als apart deel aanzien.

4.2.3 Democratie

Democratie⁸² is een vierde USAID programma, dat de capaciteit van kerninstellingen helpt te ontwikkelen door middel van concrete projecten. Vier onderdelen maken hier deel van uit. Een toename van de capaciteit van het formeel legaal systeem is het eerste onderdeel. Het belangrijkste hierbij is de steun aan antiterrorisme inspanningen door informele debatten te organiseren in getroffen gebieden. Ook het opleiden van juridisch personeel en management is hier een

---

⁸² USAID AFGHANISTAN, *Democracy and Governance*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.21a.aspx>).

onderdeel van. Een tweede maatregel is de versterking van de politieke processen. Dit gebeurt voornamelijk aan de hand van een onafhankelijke verkiezingscommissie die er moet op toezien dat de verkiezingen eerlijk verlopen. Verhoogde aanwezigheid, geloofwaardigheid en prestatie van non-gouvernementele organisaties is een derde maatregel die verwezenlijkt dient te worden. USAID steunt meer dan 200 NGO's die een positieve impact hebben op de Afghaanse samenleving. Tot slot is er eveneens nood aan een versterking van de instellingen voor goed beleid. USAID werkt nauw samen met de *Afghan National Assembly* om effectief werk te kunnen leveren.

Het budget voor de verkiezingen en de rechtsstaat behoren ook bij het budget voor democratie. Dit wil zeggen dat er US\$ 491 miljoen aan werd besteed in de periode 2002-2007. Naast het eerste US\$ 55 miljoen in 2008 kwam er nog US\$ 209 miljoen bij. In 2009 werd er eveneens meer geld aangevoegd dan initieel gepland, waardoor in totaal US\$ 420 miljoen werd uitgegeven.

4.2.4 Economische groei

Een vijfde programma is de promotie van economische groei en reductie van armoede⁸³. Voor dit programma zijn zeven onderdelen te noemen. USAID helpt de regering en de private sector met handelsrelaties en investeringen. Hierbij is de handelsliberalisatie, de grenscontroles en de publieke kennis over handelsgerelateerde dingen belangrijk. Een tweede onderdeel betreft de economische hervormingen om de competitiviteit te verhogen. Hierbij vestigt USAID zijn aandacht voornamelijk op groeiende sectoren zoals energie en mijnbouw. Miljoenen Afghanen wonen in informele huizen. USAID wil deze mensen helpen eigendomsdocumentatie te bemachtigen. Een vierde onderdeel is de uitbreiding van de financiële diensten en de steun aan de private sector, waardoor men een duurzame landelijke financiering wil bekomen. De hervorming

---

⁸³ USAID AFGHANISTAN, *Economic Growth*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.22a.aspx>).

van de centrale bank moet leiden tot een solide financieel systeem. Het voorlaatste en laatste onderdeel zijn respectievelijk de versterking van bedrijfsverenigingen en de ontwikkeling van de private sector.

US\$ 321miljoen ging naar economische groei initiatieven in de periode 2002-2007. Naast de eerste US\$ 69miljoen werd nog US\$ 7miljoen supplement gespendeerd aan economische groei in 2008. Tot slot werd in 2009 in totaal US\$ 171miljoen gespendeerd, wat een supplement betekent van US\$ 122miljoen.

4.2.5 Onderwijs

Onderwijs⁸⁴ is eveneens een deel van USAID/Afghanistan. Onder de Taliban hadden meisjes geen recht op onderwijs, bovendien kregen de weinige jongens die onderwijs liepen voornamelijk religieus onderwijs. Om dit probleem tegen te gaan, werd besloten om het basis onderwijs te verbeteren. Zowel in de lagere scholen als in de secundaire scholen wordt de kwaliteit van het onderwijs sterk bijgeschaafd. Dit gebeurt door leerkrachten op te leiden, jongeren de kans te geven hun achterstand in te halen en cursussen te voorzien in de twee officiële talen, het Dari en het Pashto. Daarenboven wordt ook het hoger onderwijs gesteund met de oprichting van de Amerikaanse universiteit in Afghanistan. Het non-formele onderwijs wordt uitgebreid, zodat zoveel mogelijk vrouwen en mannen in landelijke gebieden kunnen leren lezen en schrijven. Een ander deel van dit non-formele onderwijs duidt op de creatie van USAID jeugdprogramma's, die kansen scheppen voor geëngageerde jongeren. Tot slot moet ook gemeld worden dat USAID in samenwerking met de Afgaanse overheid al meer dan 680 scholen heeft gebouwd sinds het begin van dit programma in 2002.

Het onderwijsbudget bedroeg US\$ 343miljoen tijdens 2002-2007. In 2008 werd US\$ 99miljoen gespendeerd en in 2009 nogmaals US\$ 94miljoen. In beide jaren werd er naast het initiële bedrag nog extra

---

⁸⁴ USAID AFGHANISTAN, *Education*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.23a.aspx>).

geld toegevoegd, dit bedroeg US\$ 39miljoen voor 2008 en US\$ 6miljoen voor 2009.

4.2.6 Gezondheid

Het gezondheidsprogramma⁸⁵ is zeer belangrijk, gezien Afghanistan een van de hoogste sterftecijfers ter wereld heeft. Essentiële noden moeten dringend bereikt worden voor alle Afghanen. Vooral langs de grens met Pakistan is gezondheidszorg een groot probleem. Er moet ook veel meer capaciteit komen in de gezondheidssector, zodanig dat er opgeleide artsen en verpleegkundigen aanwezig zijn. Tot slot is er een stijgende vraag voor en toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidsproducten en diensten door de private sector. De distributie van medicijnen wordt door USAID verhoogd zodanig dat ook lage inkomensgezinnen de nodige medicatie kunnen krijgen.

Er werd US\$ 422miljoen gespendeerd aan gezondheid in de periode 2002-2007. In 2008 werd vooreerst US\$ 77miljoen vooropgesteld, maar hier kwam in de loop van het jaar nog eens US\$ 36miljoen bij. Eveneens in 2009 werd er naast de initiële US\$ 61miljoen een supplement van US\$ 32miljoen toegevoegd aan het gezondheidsprogramma.

4.2.7 Infrastructuur

Een voorlaatste USAID/Afghanistan programma betreft infrastructuur⁸⁶. Tijdens het Taliban regime werd infrastructuur verwaarloosd, waardoor er nu problemen zijn omtrent de verplaatsing van middelen en de toegankelijkheid van bepaalde gebieden. Om dit te verbeteren zijn er vele projecten ondernomen die de Afghaanse infrastructuur moeten verbeteren. Echter al deze projecten krijgen te maken met oorlogsgerelateerde

---

⁸⁵ USAID AFGHANISTAN, *Health*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.28a.aspx>).

⁸⁶ USAID AFGHANISTAN, *Infrastructure*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.25a.aspx>).

veiligheidscondities, waardoor deze niet altijd haalbaar zijn. Op vlak van energie zijn er echter een aantal voorbeelden waardoor duidelijk wordt dat het geweld geen reden mag zijn om geen infrastructuur te bouwen. Zo werkt de Tarakhil elektriciteitscentrale net buiten Kabul uitstekend, alsook de Kajaki dam gelegen in gewelddadig Hilmand. USAID zoekt samen met de Afghaanse overheid private partners die grote investeringen willen doen om dergelijke andere projecten te financieren. Een ander domein zijn de wegen, grote nationale snelwegen worden gebouwd en andere duizenden kilometers aan banen. Deze projecten gebeuren vaak in samenwerking met de landelijke gemeenschappen en in zeer gewelddadige gebieden. Net als deze projecten is ook de opbouw van de telecommunicatie infrastructuur positief voor de werking van de private sector en overheden op de verschillende niveaus.

Vanaf 2002 is er aan infrastructuur wellicht het meeste geld besteed, in totaal is er al bijna US\$ 3000miljoen besteed aan de bouw van wegen, elektriciteitscentrales en waterinfrastructuren. In de periode 2002-2007 werd US\$ 1438miljoen besteed aan wegebouw, US\$ 626miljoen aan elektriciteitscentrales en US\$ 53miljoen aan waterinfrastructuur. In 2008 werd in totaal een supplement van US\$ 350miljoen toegevoegd aan het initiële US\$ 177miljoen. In 2009 tot slot, werd US\$ 282miljoen besteed, waarvan US\$ 70miljoen nadien nog werd bijgegeven.

4.2.8 Provincial Reconstruction Teams

Tenslotte zijn de *Provincial Reconstruction Teams (PRT)*⁸⁷ belangrijke actoren in de burgerlijke-militaire samenwerking. Deze PRTs bestaan uit leden van de militaire eenheden, USAID personeel en een vertegenwoordiger van de *U.S. Department of State*. Deze teams hebben vooral tot taak de militairen duidelijk te maken welke ontwikkelingsprojecten in de provincies aan de gang zijn, zodanig dat militair gefinancierde projecten complementair kunnen te werk

---

⁸⁷ USAID AFGHANISTAN, *Provincial Reconstruction Teams*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.31a.aspx>).

gaan. Het belangrijkste programma van de PRT is het *Local Governance and Community Development (LGCD)* programma. Dat op zijn beurt drie sleutelcomponenten bevat: capaciteitsopbouw voor de lokale overheid, gemeenschapsontwikkeling en stabiliteitsinitiatieven. De capaciteitsopbouw gebeurt door basismanagement opleidingen te geven aan lokale overheidspersonen. De gemeenschapsontwikkeling engageert burgers zich in te zetten in het ontwikkelingsproces door zich bezig te houden met kleinschalige projecten zoals irrigatiekanalen. Het stabiliteitsinitiatief werkt samen met het Amerikaans leger en andere militaire eenheden om de stabiliteit van de projecten te garanderen. Het PRT programma werkt eveneens samen met het *Afghan Civilian Assistance Program (ACAP)*. ACAP vangt families op die het slachtoffer werden van Amerikaanse militaire operaties.

Aan de PRTs werd US\$ 298miljoen besteed tussen 2002 en 2007. In 2008 werd een bedrag van US\$ 55miljoen aangevraagd, in de loop van het jaar werd daar nogmaals US\$ 60miljoen aan toegevoegd. In 2009 werden naast de gewone PRTs ook *State PRTs* opgericht. Hierdoor werd in totaal US\$ 275miljoen besteed aan de werking van PRTs, waarvan een goede US\$ 191miljoen supplementair werd toegevoegd aan het initiële budget.

Om te besluiten, is het van belang er op te wijzen dat voor elk programma in elk jaar extra geld werd aangevraagd en gegeven. Dit wil zeggen dat het vooropgesteld budget van USAID nooit voldeed aan de verwachtingen van de programma's zelf.

5 Evaluatie

In dit laatste deel wordt het beleid geëvalueerd. Vooreerst worden de indicatoren voor de evaluatie weergegeven, zoals UNDAF wil dat het beleid in de toekomst geëvalueerd wordt. Daarna wordt de tussentijdse evaluatie van de millenniumdoelstellingen toegelicht. Hier zal eveneens gekeken worden naar de budgettaire ontwikkelingen van UNDP. Nadien doen we hetzelfde voor USAID. Na de ontwikkelingsprogramma's, zal de focus liggen op het effect hiervan op de terroristische groeperingen. Tot slot wordt de toekomst

kort aangehaald met het nieuwe beleid van president Obama alsook eventuele grote veranderingen die in de toekomst zullen plaatsnemen.

5.1 Evaluatie indicatoren

UNDP stelde evaluatie indicatoren op voor de vier onderdelen van ontwikkelingswerk. Deze evaluatie is een deel van het UNDAF, een strategisch kader waarin de verschillende onderdelen geanalyseerd worden zodanig dat deze operationaliseerbaar zijn. Tabel 11 geeft een mooi overzicht van de verschillende evaluatie indicatoren voor alle vooropgestelde resultaten en hun objectieven.

Tabel 11: UNDAF controle en evaluatie kader

Samenwerkingsgebied	UNDAF Objectief voor 2008	Resultaten voor 2008	Indicatoren per doelstelling
Bestuur, rechtsstaat en mensenrechten	Overheid op alle niveaus en civiele maatschappij, inclusief gemeenschappen en individuen, zijn beter bekwaam om verbeterd bestuur te realiseren gebaseerd op de rechtsstaat en mensenrechten, met specifieke aandacht voor vrouwen en gemarginaliseerde groepen.	1. Transparante, effectieve en efficiënte legislatieve kaders en processen en beleidskaders en processen worden opgericht en geïmplementeerd.	<ul style="list-style-type: none"> • Beide kamers van de Nationale Vergadering democratisch verkozen en werken democratisch • Provinciale en districtsraden opgericht • X% van wetten gedebatteerd en toegelaten • Basis interim legaal kader aangenomen door nieuw parlement • Kabinet hergestructureerd, comités opgericht en capaciteit voorzien, besluitvormingsmechanisme meer systematisch • Gemiddeld aantal en frequentie van formele consultaties met lokale

		<p>2. Een effectiever, meer verantwoord en representatiever openbare administratie wordt opgericht op nationale en subnationale niveaus met verbeterde dienstlevering op een billijke, efficiënte en effectieve manier.</p>	<p>gemeenschappen en burgers door nieuw verkozen instellingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kader voor rationalisatie van ministeries/agentschappen ontwikkeld en geïmplementeerd • Burgerlijke diensten opleidingen ontworpen • % formele senior burgerlijke ambtenaren graad 2 en hoger + meer gebalanceerde vertegenwoordiging van specifieke groepen • Uitbetaling van hulpprojecten • Vermindering van omkoperij en corruptie in civiele diensten + nationale anticorruptie beleid in samenspraak met civiele maatschappij
--	--	---	---

		<p>3. Gemeenschappen en individuen, voornamelijk vrouwen en gemarginaliseerde groepen, participeren in de ontwikkelings- en politieke processen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal begunstigden in geselecteerde sector, inclusief gerechtigheid, gezondheid en onderwijs • Basis infrastructuur diensten in provincies en districten • MDG verwezenlijkingen gecontroleerd met gebruik van data en informatie management systemen • Stemopkomst in parlementaire en districtsverkiezingen, als proportie van totaal geregistreerde stemmers • Goedkeuring van dorpsconstituties en incorporatie in legislatuur • % kleine infrastructuur projecten geïmplementeerd via gemeenschappen en NGOs
--	--	--	---

		<p>4. Meer Afghanen hebben verbeterde toegang tot een hervormd, volledig en effectief gerechtssysteem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hoog gerechtshof, ministerie van justitie en procureurs-generaal geherstructureerd volgens de grondwet en nieuw legaal kader voor administratie van justitie • Doorlichtingmechanisme toegepast op alle hooggerechtshoven en hoven van beroep rechters en 30/50% andere rechters • Minstens 20 provinciale rechtbanken, jeugdrechtbanken, procureur-generaal en ministerie van justitie bemand met doorgelicht en gekwalificeerd personeel, ook vrouwen • Media campagnes in minstens 20 provincies voor de grondwettelijke en legale rechten van alle burgers, in
--	--	--	---

			<p>minstens 60 districten mediacampagnes voor de toegang tot recht</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal opleidingen die mensenrechten incorporeren in administratie van opleidingen voor rechters, aanklagers en advocaten, en % vrouwen • Nationale trainingscenter met rechters, aanklagers en advocaten getraind in internationale standaarden van justitie, inclusief jeugdrecht • % populatie in X provincies die kennis hebben van hun grondwettelijke en legale rechten • Doelen bereikt op kernland documenten en specifieke verdrag rapporten
--	--	--	--

		<p>5. De overheid wordt gemachtigd om te voldoen aan zijn verplichtingen waarmee ze akkoord ging onder internationale conventies en om andere niet-geratificeerde conventies te ratificeren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mensenrechten database efficiënt werkend en vervolledigde training • Internationale standaarden gebruiken als criterium voor beleid en legislatuur • Informatie/training voorzien voor burgerlijke ambtenaren, civiele maatschappij om besef te hebben voor internationale verplichtingen/minimum standaarden • Overheid voorzien met alle noodzakelijke informatie en advies over besluitvorming rond internationale conventies
Duurzaam levensonderhoud	Meer Afghanen, in het bijzonder kwetsbare groepen, zullen meer en billijke toegang	<p>1. De nationale beleids- en planningskaders moeten omvangrijker zorgen voor een milieu dat de promotie van een veilig en duurzaam</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal data en kennis management strategieën geïmplementeerd om te helpen in omvangrijke beleidsformulering en

	<p>hebben tot activa, activiteiten en toeslagrechten, dat de individuele duurzame manier van leven verbeterd.</p>	<p>levensonderhoud mogelijk maakt.</p>	<p>implementatie op lokaal niveau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal legale, beleid en institutionele kaders met vrouwen en jongeren actief betrokken bij nationale instellingen • Aantal wetten aangenomen met tijdslijn voor implementatie • leeftijd van tewerkstelling, vooral voor vrouwen en jongeren • Hoeveelheid beleid, programma's, operaties die antinarcotica objectieven algemeen aanvaardbaar maken • Leeftijd van begin drugsmisbruik • Aantal papaverboeren die overstappen naar alternatieve levensonderhoud
--	---	--	---

		<p>2. Mogelijkheden, capaciteiten, land en infrastructuur dat een actieve participatie in een versterkte formele economie en private sector toelaat, voornamelijk voor armen en kwetsbare groepen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mechanismen voor betere sociale bescherming • Armoederatio per capita • Informele sector tewerkstelling als % van totale tewerkstelling • Proportie van geïrrigeerd land t.o.v. totaal akkerland • Proportie van boergemeenschappen met toegang tot landmijnen/explosievrij land • Proportie van bevolking met toegang tot deftige wegen • Deel van productiewaarde bijgedragen aan BBP • % populatie met toegang tot basis sociale diensten
Gezondheid en onderwijs	Rechtvaardigheid en toegang is verbeterd voor kwaliteitsvolle	1. Overheids capaciteit op alle niveaus versterken om juist beleid te formuleren en te implementeren en de	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal ministeriële tegenhangers opgeleid op administratief niveau • Ministeries hebben capaciteit

	<p>gezondheids- en onderwijsdiensten, alsook voedselveiligheid en voeding, voornamelijk voor vrouwen en meisjes.</p>	<p>kwaliteit van de diensten te verhogen, vooral voor de diensten met de minste omvang</p>	<p>data te analyseren om gebieden te determineren met laagste gezondheids- en onderwijsratio</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebieden met laagste gezondheids- en onderwijsratio zijn deel van nationaal beleid • 100% districten gecontroleerd door basis gezondheidsdiensten • 80% gezondheidsfaciliteiten implementeren gezondheidsmanagement • Minstens 19% nationale budget naar gezondheid • Begrotingsallocatie voor reproductieve gezondheid • 90% 1jarigen volledig geïmmuniseerd • 22% daling kindersterfte • 25% daling geboortesterfte • Gecertificeerde dokters per
--	--	--	--

			<p>populatie ratio gestegen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30% stijging in geboorten bijgestaan door opgeleid personeel • 30% stijging gebruik contraceptie bij getrouwde mannen en vrouwen • 20% stijging in inschrijving lagere school voor meisjes • Lagere school uitvalratio per geslacht • Deel nationaal budget voor basisonderwijs • Lagere school leerkrachten per student ratio • 50% stijging in geletterdheid bij 15 tot 49jarige vrouwen • Ratio van meisjes t.o.v. jongens in primair, secundair en tertiair onderwijs • %leerlingen dat slaagt op basistesten • 20% stijging in toegang tot
--	--	--	--

		<p>2. Gemeenschapsgewaarwording van en participatie in het besluitvormingsproces en de dienstverlening worden verhoogd.</p> <p>3. Multisectoriële benadering van HIV/AIDS/SOA's en andere overdraagbare ziektes, binnen overheid, civiele maatschappij, inclusief CBOs (<i>Community</i></p>	<p>duurzaam veilig drinkbaar water</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20% stijging in toegang tot permanente verbeterde sanering • 100% stijging in aantal besluitvormingsinstellingen met vrouwen • 60% populatie heeft kennis van levensreddende zaken m.b.t. zwangerschaps- en kindergezondheid en overdraagbare ziektes • 40% van alle scholen implementeren concept van gezonde scholen en gezondheid op school • Aantal 15 tot 49 jarigen met preventieve kennis HIV/AIDS • 100% bloedonderzoek voor
--	--	--	--

		<p><i>Based Organisations</i>), religieuze leiders en media.</p> <p>4. Genderspecifiek geweld wordt aangepakt als een prioritair gezondheids- en onderwijskwestie.</p> <p>5. Voedingsstatus, voornamelijk van kinderen en vrouwen, wordt</p>	<p>HIV/AIDS</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60% kinderen slapen onder muggennet in malariagebieden • 30% daling in overheersing en sterfteratio, per geslacht • 30% daling in overheersing en sterfteratio, per geslacht • 75% van TBC gevallen opgespoord en 85% genezen <p>• Aantal begunstigden van mensenrechten en civiel onderwijs</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prevalentie van ondergewicht bij kinderen onder 5 • Meer dan 90% gezinnen consumeren jodiumhoudend zout • Minstens 90% krijgt
--	--	--	---

		verbeterd, met de focus op gebieden met de slechtste indicatoren.	<p>vitamine A supplement voor kinderen tussen 6 à 59 maanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% vrouwen die bevallen in gezondheidsfaciliteiten krijgen vit A supplement • 80% voor vrouwen die thuis bevallen • 70% van alle kinderen aan borstvoeding • 100% zwangere vrouwen ontvangen postnatale verzorging
Milieu en natuurlijke bronnen	Ontwikkeling en implementatie van milieubeleid en beleid omtrent natuurlijke bronnen wordt versterkt op alle niveaus van de overheid, inclusief het gemeenschapsniveau	1. De overheid heeft de mogelijkheid om een legislatief en regelgevend kader te ontwikkelen en te implementeren dat duurzaam gebruik van natuurlijke bronnen verzekerd.	<ul style="list-style-type: none"> • Coherent kader inclusief wetten, beleid, plannen en programma's • Aantal gemeenschappen die implementeren • Aantal wetten en regulaties ontwikkeld in belangrijke gebieden over milieumanagement, bossen, water en weidegronden

	<p>u, om goed management en geschikt onderwijs over schaarse en belangrijke natuurlijke bronnen te verzekeren.</p>	<p>2. De voornaamste belanghebbenden kunnen beter milieuproblemen, distributie van en gebruik van natuurlijke bronnen managen, en verstaan de principes van duurzame ontwikkeling.</p> <p>3. Overheid en gemeenschappen kunnen beter natuurlijke en menselijke rampen,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal provinciale/districts plannen ontwikkeld en werkend • Aantal initiatieven ontwikkeld en geïmplementeerd voor strijd tegen verwoestijning • Aantal programma's ontwikkeld en geïmplementeerd voor verbetering milieucondities in stedelijke gebieden • Aantal programma's ontwikkeld om antinarcotica strategie te steunen in verslechterde of nationale prioriteitsgebieden • Nationale ramp profiel • Rampmanagement kader • Snelle reactie op rampen • Versterkte overheidscoördinatie
--	--	--	--

		<p>inclusief landmijnen, voorkomen, zich hierop voorbereiden, deze managen en erop reageren.</p> <p>4. Bezit van en billijke toegang tot natuurlijke bronnen zoals water, wouden en weiden is verhoogd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nationale mijnactie agentschap coördineert de activiteiten in overeenstemming met de nationale mijnactie strategie • wijzigingen aan bestaande legislatuur om landtoewijzing te verbeteren • Aantal waargenomen verschillen bijgelegd door district/provinciaal/nationale rechtbanken • Waterbronnen management beleid
--	--	---	---

Bron: UNDP, *United Nations Development Assistance Framework (UNDAF) for the Islamic Republic of Afghanistan 2006-2008*, New York, UN, 2005, 48-60.

5.2 UNDP Millenniumdoelstellingen

Niet alle millenniumdoelstellingen boeken evenveel vooruitgang. Volgens het jaarlijks rapport van de UNDP⁸⁸ en een verslag van het Britse *Department for International Development (DFID)*⁸⁹ zijn er slechts drie doelstellingen op de juiste weg. Het eerste goede MDG is het vierde doel, namelijk de vermindering van het aantal kindersterftes. Dit komt voornamelijk door de betere immunisatie tegen allerhande ziektes. In 2005 werd 53% van de kinderen onder de vijf jaar ingeënt. In 2008 was dit cijfer al verhoogt naar 68% van de min vijfjarigen. Het doel dat werd vooropgesteld was een inentingsratio van 90% in 2015 en zelfs de volle 100% in 2020. Gezien eveneens landelijke gebieden meer bereikt worden, worden deze doelen ook sneller realiteit.

Het gevecht tegen ziekten zoals HIV/AIDS en malaria is een volgende positieve MDG. Hoewel Afghanistan blijft behoren tot de landen met het grootste risico op beide ziektes, blijft het aantal besmettingen al bij al laag. Voor malaria zijn de grootste risico gebieden de gebieden gelegen onder 1500meter. In deze gebieden moeten er dan ook op grote schaal preventieve malarianetten worden gebruikt. Echter we zien dat slechts 20% van de bevolking in 2008 deze netten gebruikt. Dit terwijl de VN tegen 2020 wil dat 95% van de mensen preventief beschermd worden tegen malaria. Hier is dus duidelijk nog veel werk aan de winkel.

Tenslotte boekt de speciaal voor Afghanistan ontwikkelde millenniumdoelstelling, namelijk veiligheid, eveneens vooruitgang. Maar het algemene succes hiervan is vooral te wijten aan het succes van het ANA (*Afghan National Army*). De professionaliteit van dit leger ging in 2008 met 18% naar omhoog ten opzichte van het in 2005 initiële 42%. Het doel is om in 2015 een 100% geprofessionaliseerd Afghaans leger te hebben. Echter wat eveneens toebehoort aan deze MDG en helaas niet zoveel vooruitgang boekt,

---

⁸⁸ ANDS, *Afghanistan Millennium Development Goals Report 2008*, o.c., 1-28.

⁸⁹ UK DEPARTMENT FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT,, *Afghanistan*, 2009. (06.04.2010, DFID, http://www.dfid.gov.uk/Documents/publications/PSA/E_Afghanistan.pdf).

zijn de problemen omtrent de illegale opiumhandel. Het doel was om in 2020 Afghanistan volledig opiumvrij te maken. Echter sinds 2005 is er een stijging van het aantal hectares papaverplantages. Terwijl deze in 2005 nog 131.000 hectares bedroeg, bedroeg deze in 2008 al een goede 193.000 hectares. Eveneens zou in 2015 minstens 75% van de bevolking in vergelijking met het 2005 niveau, onafhankelijk van de opiumhandel moeten kunnen voorzien in zijn levensonderhoud. M.a.w. slechts 600.000 mensen zouden nog afhankelijk zijn van de opiumhandel. In 2020 zou dit aantal zelfs moeten dalen naar nog slechts 200.000 Afghanen. Echter in 2008 waren nog steeds 2.240.000 Afghanen afhankelijk van hun werk in het illegale opiumcircuit, dit is een daling van 60.000 t.o.v. het aantal in 2005. Het is dus duidelijk dat de doelstellingen omtrent veiligheid in Afghanistan nog lang niet bereikt zijn en er dringend een efficiënter beleid rond de narcoticahandel moet komen.

Vier millenniumdoelstellingen maken vorderingen volgens het UNDP rapport, maar niet snel genoeg. Het eerste hierbij is het tweede doel, namelijk universeel primair onderwijs. Er is een duidelijke groei van schoolgaande kinderen, van 1miljoen naar 6,7miljoen in respectievelijk 2001 en 2009. Echter dit is nog steeds maar 60% van alle kinderen. Er is dus nog behoorlijk wat werk om die overige 40%, die vaak in moeilijk te bereiken gebieden leven, op school te krijgen tegen 2020.

Het vijfde MDG is eveneens niet zo snel als men gehoopt had. Het doel was om in 2020 de helft van de zwangere vrouwen postnatale verzorging te kunnen verstrekken. Maar in 2008 heeft slechts 32,3% van deze vrouwen toegang tot deze vorm van verzorging. Daarenboven wou men 75% van de bevalling in 2020 laten begeleiden door professionele verpleegkundigen en dokters. Echter in 2008 was er slechts in 18,9% van de bevallingen sprake van deze begeleiding.

Een duurzaam milieubeleid is van essentieel belang in Afghanistan. Hier wordt de klimaatverandering alsmear meer voelbaar, zonder een goed beleid zal Afghanistan lijden onder zware milieurampen. Terwijl in 2005 vaste brandstoffen de enige gebruikte soort brandstoffen was, is er in 2008 een daling van 6% merkbaar. Dit zou nog moeten dalen tot 90% van de brandstoffen vaste zijn. De

toegang tot water is nationaal gestegen van 23% in 2005 naar 41,4% in 2008. Men verwacht dat in 2020 61,5% van de Afghanen toegang zal hebben tot drinkbaar water. Echter een probleem bij dit milieubeleid is de toegang tot fatsoenlijk sanering. In 2008 was hier namelijk een daling zichtbaar naar 5,2% t.o.v. de 12% in 2005. Dit terwijl de UNDP wenst dat in 2020 66% van de bevolking toegang heeft tot fatsoenlijke sanering. Hier zullen drastische veranderingen moeten komen, wil men dit doel nog bereiken.

De laatste millenniumdoelstelling die nog wel bereikt kan worden, is de globale partnerschap. Een duidelijke stijging is zichtbaar in de toegang tot medicatie, gaande van 65% in 2005 naar 75% van de bevolking in 2008. Tegen 2020 zou elke Afghaan toegang moeten hebben tot juiste medicatie. Echter een groot probleem zijn de werkloosheidscijfers bij jongeren tussen 15 en 24 jaar. In de periode 2005-2008 is deze namelijk gestegen met net geen 20%, gaande van 26% werklozen naar 47% werklozen binnen deze groep jongeren. Er moet evenwel op gewezen worden dat deze cijfers niet significant verschillen van omliggende landen, de crisis heeft hier vermoedelijk een grote rol gespeeld.

Tenslotte zijn er nog twee millenniumdoelstellingen die compleet ontspoord zijn. Deze zijn de armoedereductie en de gendergelijkheid. Meer dan 40% van de Afghaanse bevolking leeft onder de armoede grens van US\$ 1 per dag. De economische groei die in de laatste vijf jaar een gemiddelde kende tussen de 10 à 15%, kende in 2009 slechts een groei van 3%. Samenhangend met deze armoede zien we dat in 2009 40% van de bevolking dagelijks niet voldoende voedingsstoffen inneemt. In 2005 was dit slechts 30% van de bevolking. Deze verslechtering van de algemene economische sterkte van de bevolking is zorgwekkend, indien hier niet snel verandering in komt.

Gendergelijkheid lijkt op het eerste zicht positief te vorderen, echter het is niet omdat er meer vrouwen zetelen in het parlement dat deze ook inspraak hebben. Voor de toegang van vrouwen tot justitie beschikt de UNDP helaas niet over gegevens. Bovendien zijn er ook geen gegevens beschikbaar over de kennis die vrouwen hebben van hun eigen rechten. Enkel op vlak van onderwijs is er wel vordering

merkbaar, waardoor hier de genderongelijkheid bijna volledig is weggewerkt.

De budgetten van UNDP/Afghanistan liggen vast per programma en deze zouden in de nabije toekomst volledig gedoneerd moeten worden. In 2008 had een groot deel alle nodige financiers reeds ontvangen. Echter er zijn nog steeds vele projecten die niet 100% van hun budget hebben ontvangen. Dit is duidelijk wanneer we naar de tussentijdse rapporten van de VN kijken inzake staatsopbouw⁹⁰, democratisering⁹¹ en duurzaam levensonderhoud⁹².

5.3 USAID

Verwezenlijkingen van USAID⁹³ liggen in de lijn van UNDP. Op vlak van wegenbouw ziet men dat deze snel vooruitgaat. Hierdoor kunnen landbouwers hun legale gewassen sneller op de markt krijgen, waardoor zij ook meer inkomsten hebben. Dit is een belangrijke vooruitgang in de strijd tegen de Taliban, gezien deze in gebieden met deftige wegen niet meer zo prominent aanwezig zijn.

Het alternatieve ontwikkelingsprogramma is eveneens een groot succes. Met dit programma is USAID er in vijf jaar tijd in geslaagd een dubbele legale landbouwoutput te creëren. Het opstarten van projecten om energiecentrales te restaureren, zorgt voor jobcreatie bovenop elektriciteitslevering aan miljoenen Afghanen. Een goed voorbeeld hiervan is de Kajaki Dam in Herald provincie waar 4000 jobs werden gecreëerd en waardoor 1,7 miljoen Afghanen voorzien worden van elektriciteit. Het alternatieve ontwikkelingsprogramma probeert lokale markten op te richten om de productie van de legale gewassen zoveel mogelijk te promoten. Bovendien zijn er projecten die de opslag en het transport van deze goederen mogelijk maken.

---

⁹⁰ UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *State-Building & Government Support Programme*, Kabul, UN, 2008.

⁹¹ UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Democratization & Civil Society Empowerment Programme*, Kabul, UN, 2008.

⁹² UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Promotion of Sustainable Livelihoods Programme*, Kabul, UN, 2008.

⁹³ K. KATZMAN, o.c., 62-64.

Door al deze initiatieven wordt het ook alsmear gemakkelijker voor de landbouwers om over te schakelen naar legale gewassen zonder al te veel te moeten inboeten qua loon.⁹⁴

Alle programma's van USAID proberen zoveel mogelijk samen te werken met de lokale bevolking. Deze zogenaamde *Community-based initiatives* zorgen ervoor dat de strijd tegen de opstandelingen niet enkel een militaire strijd vormt, maar eveneens een vereiste is van de Afghaanse bevolking zelf. Het GPI zorgt ervoor dat deelnemende provincies opiumvrij blijven, waardoor het succes van dit initiatief duidelijk zichtbaar is.⁹⁵

Indien gekeken wordt naar het budget van USAID/Afghanistan, zien we een stijging in de vraag voor begrotingsjaar 2010 in vergelijking met het totale budget dat in 2009 werd besteed. In de tabel hieronder wordt zowel het totaal gependeerde budget van 2009 als het gevraagde budget voor 2010 weergegeven per programmagebied.

Tabel 12: Budget per programmagebied in US\$ duizenden

Programmagebied	FY2009 Totaal	FY2010 Vraag
Vrede en veiligheid	802.133	784.893
Rechtvaardig en democratisch regeren	882.095	800.951
Investeren in mensen	349.234	314.656
Economische groei	566.722	874.000
Humanitaire hulp	36.457	2.500
Programma steun	90.821	106.261
Totaal	2.661.641	2.777.000

Bron: U.S. DEPARTMENT OF STATE, *Book II of FY2010 Congressional Budget Justification for Foreign Operations*, Washington, U.S. Department of State, 2010, 495-496.

⁹⁴ U.S. DEPARTMENT OF STATE, *Book II of FY2010 Congressional Budget Justification for Foreign Operations*, Washington, U.S. Department of State, 2010, 495-501.

⁹⁵ Ibid, 495-501.

5.4 Effect op terrorisme

In 2006-2007 stond Afghanistan in voor 93% van de wereldwijde opiumproductie. Een jaar later was er echter een kleine daling zichtbaar, hoewel de productie nog steeds veel hoger bleef dan in de jaren voordien, zoals zichtbaar in de grafiek op de volgende pagina.

Volgens het UNODC (*United Nations Office on Drugs and Crime*) zal er in de komende jaren meer productie zijn in zuidelijke en westelijke provincies. Tegelijkertijd zullen er echter vier extra provincies opiumvrij zijn, namelijk Herat, Baghlan, Faryab en Badakhshan.⁹⁶ Dat er toch meer productie zal komen in bepaalde provincies is een gevolg van het feit dat de Taliban kan blijven rekruteren uit Pashtun landbouwers. Echter de successen in de opiumvrije provincies zijn een gevolg van goede optredens. Zo meldt het *Office of the Coordinator for Counterterrorism* dat sinds 2005 362 illegaal bewapende groepen werden uitgeschakeld en meer dan 42000 wapens in 84 districten in beslag werden genomen dankzij de DIAG en DDR programma's. Hierdoor is het geweld van de Taliban echter toegenomen, gezien het besef dat ze niet konden winnen van het Afghaanse leger en zijn internationale coalitietroepen.⁹⁷

De Obama administratie heeft twee manieren waarop ze de narcoticahandel wil ten einde brengen. Deze is immers een primair probleem bij de verwezenlijking van veiligheid. De illegale handel zorgt voor meer corruptie binnen politie, rechters en overheidspersoneel. Dit leidt op zijn beurt tot minder vertrouwen van de bevolking in de overheid. Bovendien haalt de Taliban veel van zijn financiering uit deze illegale opiumhandel. Andere vormen van financiering zijn geldstromen uit Pakistan en kidnapping van burgers of militairen.⁹⁸

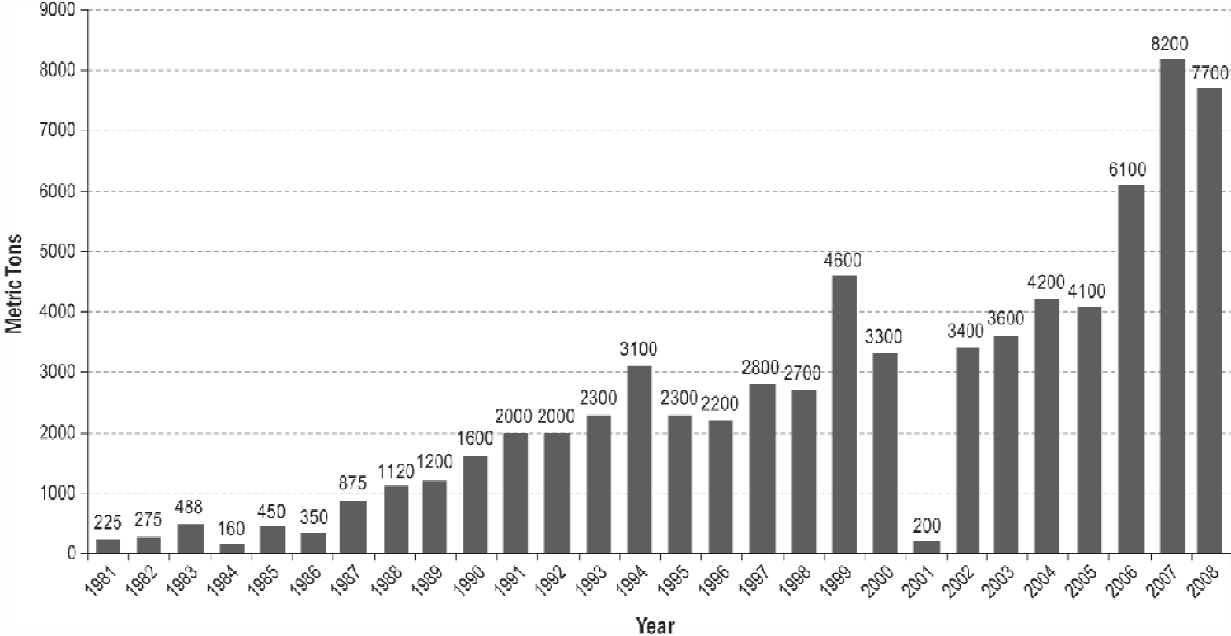
---

⁹⁶ M. BLANCHARD, *Afghanistan: Narcotics and U.S. Policy*, Congressional Research Service, 2009, 7.

⁹⁷ OFFICE OF THE COORDINATOR FOR COUNTERTERRORISM, *Country Reports on Terrorism*, United States Department of State Publications, 2009, 140-144.

⁹⁸ M. BLANCHARD, o.c., 11.

Figuur 1 Opium productie in Afghanistan, 1981-2008

Bron: M. BLANCHARD, *Afghanistan: Narcotics and U.S. Policy*, Congressional Research Service, 2009, 5

Een eerste manier waarop de Obama administratie deze handel wil stoppen, is de vernietiging van de gewassen door middel van chemische producten. In het verleden werd deze algemeen gebruikt, echter in de toekomst zou deze enkel nog gebruikt worden om de hogere ranken van de groeperingen te raken. Obama wil een *phasing out* van deze methode, omdat de gebruikte pesticiden schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu. Bovendien blijkt deze manier van werken contraproductief te zijn, in die zin dat vele landbouwers de Taliban nog meer gaan steunen in hun strijd tegen de aanwezigheid van buitenlandse troepen. Maar niemand kan op dit moment zeggen wat het effect van deze *phasing out* zal teweegbrengen.⁹⁹

De alternatieve ontwikkeling voor levensonderhoud is een tweede manier, die vermoedelijk veel effectiever is. Sinds 2009 gebruikt USAID deze manier om landbouwers andere gewassen te laten produceren in zes zuidelijke provincies waar de papavercultivatie het grootst is. Door deze programma's heeft USAID al meer dan 30.000 boeren een legaal inkomen verschaft. Echter is het niet onbelangrijk erop te wijzen dat de opiumwinst volgens cijfers van de Wereldbank een zeer belangrijke bron van inkomsten is voor het merendeel van de landelijke bevolking. Bijgevolg is dit inkomen goed voor de Afghaanse economie, gezien deze boeren koopkracht verwerven. Dit geld wordt eveneens geïnvesteerd in infrastructuur ontwikkelingsprojecten, wat het probleem van corruptie opnieuw duidelijk maakt.¹⁰⁰

Er kan dus gesteld worden dat de Taliban nog lang niet is uitgeschakeld, in tegendeel de Taliban blijft aan macht winnen. Landbouwers die papaver cultiveren, kunnen hiermee op jaarbasis veel meer verdienen dan zij die legale gewassen telen. Zolang de internationale troepenmacht gebruik maakt van de vernietigingstechniek blijft de kans bestaan dat de bevolking zich achter de Taliban schaart. De meest bruikbare methode is aldus de alternatieve ontwikkeling. Het is echter niet vanzelfsprekend het belang van legale inkom duidelijk te maken aan de landbouwers.

---

⁹⁹ Ibid., 8-47.

¹⁰⁰ Ibid., 8-44.

5.5 Toekomst

Op 1 december 2009 deelde president Obama zijn strategie voor Afghanistan mee¹⁰¹. De sleuteldoelen van deze strategie zijn het uiteenvallen van de terroristische groeperingen in Afghanistan en Pakistan, een betere en effectievere Afghaanse regering produceren en de Afghaanse veiligheidstroepen in staat stellen de antigouvernementele troepen zonder buitenlandse steun in te perken. Hierin stelde hij dat hij 30.000 extra troepen naar Afghanistan ging sturen om de Taliban te bedwingen en het Afghaanse leger op te leiden, zodat deze laatste hun doel van 134.000 professionele soldaten kan bereiken. Eveneens wil hij de burgerlijke-militaire integratie verbeteren door meer burgers te integreren in de PRTs. Er moet meer focus komen op het overtuigen van de rebellengroepen om wapens neer te leggen en de Afghaanse grondwet en overheid te aanvaarden. De relatie met Pakistan verdient ook extra aandacht, zodanig dat de strijd tegen de Taliban gezamenlijk kan worden gevochten. Obama vroeg zijn internationale partners een extra bijdrage te leveren zonder deze bijdrage te specificeren op aantal of inhoud. Tot slot werd een terugtrekkingsplan aangehaald. Beginnend in juli 2011 zouden alle troepen in een tijdsspanne van 18 tot 24 maanden worden teruggetrokken uit Afghanistan.

Onderhandelingen met de Taliban zouden in de toekomst wel eens realiteit kunnen worden.¹⁰² De Afghaanse president Karzai wil dit al langer, maar pas sinds 2008 kan de VS zich hier ook in vinden. Hoewel in maart 2009 Obama geen gesprekken met Mullah Omar, de hoofd van de Taliban, wou omwille van deze laatste zijn banden met Al-Qaeda. De eisen van de Taliban zijn de volledige terugtrekking van alle buitenlandse troepen en de aanvaarding van een islamitische grondwet en islamitisch recht. Informele gesprekken tussen de Taliban en de Afghanen zijn reeds langer bezig zonder dat de Verenigde Staten deze probeert af te breken. Wat Amerika wel doet, is onderhandelen met stamhoofden om zo de Taliban en andere

---

¹⁰¹ K. KATZMAN, o.c., 28-33.

¹⁰² K. KATZMAN, o.c., 34-35.

opstandelingen te overtuigen zich uit de gebieden te verwijderen. Hier is succes merkbaar.

USAID zal zijn focus verleggen naar de zuidelijke en westelijke provincies. Deze gebieden staan in voor het merendeel van de papaverproductie en zijn bijgevolg in handen van de Taliban. Voornamelijk de programma's in zake alternatieve ontwikkeling zijn van essentieel belang om een eind te maken aan de illegale drugseconomie.¹⁰³

We kunnen aldus besluiten dat de socio-economische programma's een positief effect hebben op het terrorisme, de aanwezige organisaties evalueren hun programma's op regelmatige tijdstippen en sturen deze bij waar nodig. Echter het militaire aspect vormt een probleem in die zin dat de Taliban de internationale troepen niet in Afghanistan wil. Maar zonder deze militaire troepen zou de veiligheidssituatie veel erger zijn, dan deze nu is. Het zou evenwel nuttig zijn om de Taliban te betrekken bij de onderhandelingen, gezien deze zo'n grote macht is in het land, dat hun uitsluiting nooit kan leiden tot een langdurige vrede.

Besluit

In deze masterproef werd gezocht naar een antwoord op de vraag of en in welke mate socio-economische ontwikkeling terrorisme kan neutraliseren. Als gevalstudie namen we Afghanistan, waar we het socio-economische ontwikkelingsbeleid van zowel de VN als de Verenigde Staten bekeken. Een eenduidig antwoord op onze onderzoeksvraag blijkt niet aan de orde, de nodige nuances zijn nodig.

Allereerst kunnen we besluiten dat het budget wel voldoet aan de vereisten. We zien dat er een vrij logische verdeling is over de verschillende programma's, zowel bij de VN als bij USAID. Wat we wel kunnen opmerken is dat de donaties van de VN landen veel te lang op zich laten wachten, waardoor de implementatie van VN programma's wordt bemoeilijkt. Bij USAID is er een veel

---

¹⁰³ U.S. DEPARTMENT OF STATE, o.c., 495-501.

duidelijkere geldstroom, gezien hun budget een deel is van de Amerikaanse begroting. We zien ook dat USAID tijdens het fiscale jaar alsnog supplementaire budgetten krijgt, waardoor de uitvoering van hun programma's wordt verzekerd.

Of socio-economische ontwikkeling de rekrutering van terrorisme kan tegengaan, is minder duidelijk. Hier wordt het antwoord ingewikkeld. We hebben de drijfveren van de terroristen aangepakt en zagen dat er geen consensus bestaat onder wetenschappers. Aan de ene kant is er de westerse visie die islamitisch fundamentalisme als oorzaak ziet. Aan de andere kant wordt echter de buitenlandse bezetting van het thuisland van de terroristen gezien als voornaamste oorzaak. In deze visie is religie geen oorzaak, maar wel een middel om de rekrutering mogelijk te maken. Westerse democratieën zullen namelijk hun eigen cultuur proberen opleggen en de politieke controle proberen bemachtigen. Dit willen, volgens deze visie, de terroristen bestrijden.

De afwezigheid van civiele vrijheden was volgens de westerse visie een eerste drijfveer. In Afghanistan is het zeer duidelijk dat deze vrijheden sterk afwezig zijn. De hervorming van de justitie is noodzakelijk. Hier wordt werk van gemaakt, hoewel er nog een lange weg af te leggen is. Justitie lijdt, zoals alle Afghaanse instellingen, onder corruptie en nepotisme. Hierdoor krijgt de Karzai regering niet veel steun van zijn bevolking. Echter door de vele hervormingen in zowel de regeringsinstellingen als het leger en de politie wint de regering aan vertrouwen. De bevolking wordt evenwel nog dagelijks geconfronteerd met corrupte ambtenaren, die vaker niet dan wel bestraft worden. De grootste oorzaak ligt hiervoor bij de justitie. Zolang deze niet hervormd en corruptievrij gemaakt wordt, zal het land nooit rechtvaardige, democratische processen kennen.

Het grote gevaar bij deze democratisering is de islamitische cultuur en religie. Deze hebben namelijk hun eigen rechtbanken, waar hun eigen waarden worden beschermd. Deze waarden stroken vaak niet met de westerse democratische waarden, waardoor het van belang is dat zij die de justitie hervormen er rekening mee houden deze islamitische waarden eveneens op te nemen in hun werk.

Een tweede drijfveer had te maken met onderwijs. De Taliban hebben hun eigen religieus onderwijs in de *madrasas*, net over de

grens met Pakistan. Hoewel de verschillende ontwikkelingsorganisaties niet-religieus onderwijs op poten zetten, wordt dit element nergens in hun beleid vermeld. Hier zou wel eens een belangrijke oorzaak van terrorisme over het hoofd worden gezien. In deze *madrasas* wordt een islamitisch, antiwesters onderwijs gedoceerd, dat opdraagt de ongelovigen te verdrijven. Hoewel religie geen oorzaak is van terrorisme wordt deze wel gebruikt als manier om te rekruteren. De westerse wereld wordt voorgesteld als ongelovig. De angst wordt gecreëerd dat deze westerse bezetters hun cultuur van democratie zullen opdringen in strijd met de islamitische waarden en normen. Hoezeer USAID en UNDP leerkrachten opleiden en kinderen stimuleren school te volgen, toch is er nog steeds een groot deel dat geen onderwijs loopt in deze niet-religieuze scholen.

Het militaire aspect is een volgende punt. Het gevoel van bezet te worden door een buitenlandse macht werd nogmaals aangewakkerd door Obama's aankondiging weer 30.000 troepen naar Afghanistan te laten sturen. Hoewel hij in 2011 alle troepen uit het land wil halen. Door deze contradictie in daden en woorden lijkt het alsof de Verenigde Staten de Taliban wil provoceren. Het geweld is nog niet afgenomen in Afghanistan of in de wijdere omgeving. De Taliban heeft eveneens al duidelijk laten horen dat ze de aanwezigheid van buitenlandse troepen niet duldt, hierdoor lijkt deze militaire zet geen goed idee. Een nuance is hier wel op zijn plaats, er is namelijk een minimum aan militaire aanwezigheid nodig om een zekere vorm van veiligheid te verzekeren en de transitie op een vreedevolle manier te laten verlopen.

Naast het belang van deze drijfveren is er ook nog het economische aspect. De legale Afghaanse economie is nagenoeg onbestaand en moet volledig heropgebouwd worden. De illegale drugseconomie onder leiding van de Taliban, staat in voor 30% van het totale BBP. Het loon dat landbouwers halen uit de papaverproductie is vele malen groter dan wat ze verdienen door legale teelten. Echter de projecten die werden opgesteld om de landbouwers te overhalen legaal te produceren, blijken succesvol te zijn. Dit is vermoedelijk te danken aan het feit dat deze projecten hun de vereist infrastructuur bezorgen nodig om legale teelten mogelijk

te maken. Maar de landbouwers die overschakelen naar legale teelten zijn landbouwers die het Taliban bewind beu zijn. Er is zijn evengoed landbouwers die de Taliban steunen, deze zullen dan ook moeilijker te overhalen zijn. Bovendien zijn er nog steeds grote gebieden waarin papaverteelt alomtegenwoordig is en waar bijgevolg de Taliban de plak zwaait.

Als antwoord op de algemene onderzoeksvraag kan gesteld worden dat het socio-economische ontwikkelingsbeleid er deels in slaagt de steun aan de Taliban te verminderen. Evenwel kan niet gesteld worden dat de rekrutering is afgenomen, voornamelijk door het gebrek aan informatie hieromtrent. Echter met de informatie die er is, lijkt het ons alsnog aanzienlijk dat de Taliban in sterkte aan het afnemen is. Toch zal het nog jaren duren vooraleer de Afghaanse bevolking in zijn geheel de Karzai overheid steunt en de Taliban afzweert. Zolang er *madrasas* zijn, zolang er opiumproductie is, zolang er corruptie is en zolang er een teveel aan buitenlandse troepen is, zal de Taliban blijven bestaan en blijven toeslaan.

Voor de toekomst kan men alleen maar hopen dat er nog meer inspanningen worden geleverd om de projecten te perfectioneren. Op politiek vlak zou een toenadering naar de Taliban als gesprekspartner een grote stap zijn in de richting van een vredesonderhandeling. Momenteel zijn er reeds informele gesprekken geweest met de Karzai overheid, maar zonder de Amerikanen. Hoewel de Obama administratie beloofde alle partijen, dus ook de Taliban, aan de onderhandelingstafel te willen, weigert Obama gesprekken met hen aan te gaan omwille van hun vermeende band met Al-Qaeda. Echter deze stap is cruciaal voor de toekomst van het land. Zolang niet alle partners rond de tafel zitten, zal er nooit vrede zijn.

Referentielijst

- ABOU EL FADL, K.M., ARJOMAND, S. en BROWN, N., *Democracy and Islam in the New Constitution of Afghanistan*, California, RAND, 2003, 55 p.
- ANA, *Official website of the Afghan National Army*, 04.2007. (01.03.2010, ANA, www.mod.gov.af).
- ANDS, *Afghanistan Millennium Development Goals Report 2005*, Afghanistan, UNDP, 2005, 48p.
- ANDS, *Afghanistan Millenium Development Goals Report 2008*, Afghanistan, UNDP, 2008, 50 p.
- BLANCHARD, M., *Afghanistan: Narcotics and U.S. Policy*, Congressional Research Service, 2009, 53 p.
- COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION, *EU Plan of Action on Combating Terrorism*, Brussel, 2005, 43 p.
- GLOBAL SECURITY, *OEF Operation Anaconda*, 09.02.2008. (01.03.2010, Global Security, <http://www.globalsecurity.org/military/ops/oef-anaconda.htm>).
- GURR, T.R., *Why Men Rebel*, New jersey, Princeton University Press, 1970, 421.
- HODES, C. en SEDRA, M., "The Search for Security in Post-Taliban Afghanistan" in *Adelphi Paper*, 391, (2007), pp. 1-118.
- HUDSON, R. A., *The sociology and psychology of terrorism: who becomes a terrorist and why?*, Washington D.C., Federal Research Division, Library of Congress, 1999, 186 p.
- ICASUALTIES, *Operation Enduring Freedom*, 23.02.2010. (01.03.2010, Icasualties, <http://www.icasualties.org/OEF/>).
- ISAF, *History*, x. (28.02.2010, ISAF, <http://www.isaf.nato.int/en/our-history/>).
- JANIS, I. L., *Victims of groupthink: a psychological study of foreign-policy decisions and fiascoes*, Boston, Houghton-Mifflin, 1972, 277.
- KATZMAN, K., *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*, Congressional Research Service, 2009, 92 p.

- KIRAS, J.D. "Terrorism and Globalization" in BAYLIS, J., SMITHS, S. en OWENS, P. (reds.), *The globalization of World Politics*, Oxford, Oxford University Press, 2008, 370-385.
- KRUEGER, A. and MALECKOVA, J., *Education, Poverty and Terrorism: Is There a Causal Connection?* In *The Journal of Economic Perspectives*, 17, (2003), 4, pp. 119-144.
- LUTZ, B. en LUTZ, J. "Terrorism" in COLLINS, A. (red.), *Contemporary Security Studies*, Oxford, Oxford University Press, 2007, 289-310.
- MONROE K.R. en KREIDIE, L.H., "The perspective of Islamic fundamentalism and the limits of rational choice theory" in *Political Psychology*, 18, (1997), 1, pp. 19-34.
- MORELLI, V., *NATO in Afghanistan: A Test of the Transatlantic Alliance*, Congressional Research Service, 2009, 40 p.
- NATO, *International Security Assistance Force*, 24.07.2009. (01.03.2010, NATO, <http://www.nato.int/isaf/topics/chronology/index.html>).
- OFFICE OF THE COORDINATOR FOR COUNTERTERRORISM, *Country Reports on Terrorism*, United States Department of State Publications, 2009, 351 p.
- OFFICE OF THE COORDINATOR FOR COUNTERTERRORISM, *National Strategy for Combating Terrorism*, Washington, 2003, 32 p.
- OFFICE OF THE COORDINATOR FOR COUNTERTERRORISM, *Our Mission*, 18.02.2009. (26.11.2009, U.S. Department of State, <http://www.state.gov/s/ct/about/c16570.htm>).
- OFFICE OF THE UNDER SECRETARY OF DEFENSE, *Budget Materials*, x. (04.03.2010, Department of Defense, <http://comptroller.defense.gov/index.html>).
- PAPE, R.A., *Dying to win: The strategic logic of suicide terrorism*, New York, Random House, 2006, 353.
- ROBERTS, A., "Doctrine and Reality in Afghanistan" in *Survival: The Struggle for Afghanistan*, 51, (2009), 1, pp. 29-60.
- SAIKAL, A., "What future for Afghanistan?" in *Survival: The struggle for Afghanistan*, 51, (2009), 1, pp. 87-91.

- SEN A., *Development as Freedom*, Oxford, Oxford University Press, 1999, 366 p.
- SHAW, E.D., “Political Terrorists: Dangers of Diagnosis and an Alternative to the Psychopathology Model” in *International Journal of Law and Psychiatry*, 8, (1986), 3, pp. 359-368.
- SULLIVAN, D.P., “Tinder, Spark, Oxygen and Fuel: mysterious rise of the Taliban” in *Journal of Peace Research*, 44, (2007), 1, pp. 93-108.
- TARNOFF, C., *Afghanistan: U.S. Foreign Assistance*, Congressional Research Service, 2009, 21 p.
- UK DEPARTMENT FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT, *Afghanistan*, 2009. (06.04.2010, DFID, http://www.dfid.gov.uk/Documents/publications/PSA/E_Afgahanistan.pdf).
- UNDP, *About UNDP*, 2009. (26.11.2009, UNDP, <http://www.undp.org/about/>).
- UNDP, *Country Programme Action Plan 2006-2008*, Afghanistan, UNDP, 2006, 26 p.
- UNDP, *Donor Contributions to UNDP Afghanistan*, 15.04.2009. (06.03.2010, UNDP, <http://www.undp.org.af/Funding/index.htm>).
- UNDP, *Enhance security*, 2003. (01.03.2010, UNDP, <http://www.undp.org.af/MDGs/goal9.htm>).
- UNDP, *UNDP Focus Areas in Afghanistan*, 2009. (26.11.2009, <http://www.undp.org.af/WhatWeDo/index.htm>).
- UNDP, *United Nations Development Assistance Framework (UNDAF) for the Islamic Republic of Afghanistan 2006-2008*, New York, UN, 2005, 62 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *State-Building & Government Support Programme*, Kabul, UN, 2004, 18 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *State-Building & Government Support Programme*, Kabul, UN, 2005, 24p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *State-Building & Government Support Programme*, Kabul, UN, 2006, 29 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *State-Building & Government Support Programme*, Kabul, UN, 2007, 30 p.

- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *State-Building & Government Support Programme*, Kabul, UN, 2008, 38 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Democratization & Civil Society Empowerment Programme*, Kabul, UN, 2004, 19 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Democratization & Civil Society Empowerment Programme*, Kabul, UN, 2005, 24 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Democratization & Civil Society Empowerment Programme*, Kabul, UN, 2006, 29 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Democratization & Civil Society Empowerment Programme*, Kabul, UN, 2007, 29 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Democratization & Civil Society Empowerment Programme*, Kabul, UN, 2008, 19 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Promotion of Sustainable Livelihoods Programme*, Kabul, UN, 2004, 24 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Promotion of Sustainable Livelihoods Programme*, Kabul, UN, 2005, 32 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Promotion of Sustainable Livelihoods Programme*, Kabul, UN, 2006, 34 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Promotion of Sustainable Livelihoods Programme*, Kabul, UN, 2007, 25 p.
- UNDP AFGHANISTAN COUNTRY OFFICE, *Promotion of Sustainable Livelihoods Programme*, Kabul, UN, 2008, 31 p.
- UN GENERAL ASSEMBLY, *Road map towards the implementation of the United Nations Millennium Declaration*, New York, 2001, 58 p.
- UN GENERAL ASSEMBLY, *Strategy Counter Terrorism*, New York, UN, 2006.
- UN GENERAL ASSEMBLY, *The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy*, New York, 2006, 9 p.
- UN SECURITY COUNCIL, *Resolution 1373*, New York, 2001, 4 p.

- USAID, *Agriculture*, 16.06.2009. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/agriculture/). UN SECURITY COUNCIL, *Resolution 1386*, New York, 2001, 3 p.
- USAID, *Democracy and Governance*, 27.01.2010. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/democracy_and_governance/).
- USAID, *Economic Growth and Trade*, 25.02.2009. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/economic_growth_and_trade/).
- USAID, *Education and universities*, 19.11.2008. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/education_and_universities/).
- USAID, *Environment*, 06.05.2005. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/environment/).
- USAID, *Global Health*, 01.02.2010. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/global_health/).
- USAID, *Global Partnerships*, 28.12.2009. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/global_partnerships/).
- USAID, *Humanitarian Assistance*, 09.02.2009. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/humanitarian_assistance/).
- USAID, *Our Work*, 05.10.2009. (19.02.2010, USAID, http://www.usaid.gov/our_work/).
- USAID AFGHANISTAN, *About USAID/Afghanistan*, 16.11.2009. (26.11.2009, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Page.About.aspx?>).
- USAID AFGHANISTAN, *Agriculture*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.19.aspx>).
- USAID AFGHANISTAN, *Alternative Development*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.20c.aspx>).
- USAID AFGHANISTAN, *Budget and Obligations*, 06.03.2010. (06.03.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Page.Budget.aspx>).
- USAID AFGHANISTAN, *Cross-Cutting*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.33a.aspx>).

- USAID AFGHANISTAN, *Democracy and Governance*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.21a.aspx>).
- USAID AFGHANISTAN, *Economic Growth*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.22a.aspx>).
- USAID AFGHANISTAN, *Education*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.23a.aspx>).
- USAID AFGHANISTAN, *Health*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.28a.aspx>).
- USAID AFGHANISTAN, *Infrastructure*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.25a.aspx>).
- USAID AFGHANISTAN, *Programs*, 06.03.2010. (06.03.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Programs.aspx>).
- USAID AFGHANISTAN, *Provincial Reconstruction Teams*, 30.11.2009. (03.04.2010, USAID, <http://afghanistan.usaid.gov/en/Program.31a.aspx>).
- U.S. DEPARTMENT OF STATE, *Book II of FY2010 Congressional Budget Justification for Foreign Operations*, Washington, U.S. Department of State, 2010, 688 p.

